تا ژیان بەردەوام بێ، خەبات بەردەوامە
XEBAT
خەبات
ڕۆژنامەیەکی سیاسیی ڕۆژانەیە
ئۆرگانی پارتی دیموکراتی کوردستانە
ژمارە (5900) یەک شەممە 29ی کانوونی یەکەم 2019 «12» لاپەڕە «500» دینار

ڕاگەیەنراوێک لە بارەگای بارزانییەوە:

سەرۆک بارزانی سکاڵای لەسەر هیچ کەسێک تۆمار نەکردووە

لە ڕاگەیەندراوێکدا بارەگای بارزانی هەواڵێک ڕەتدەکاتەوە، کە لە هەندێک سایتی کوردی و عەرەبی بڵاوبووەتەوە و باس لەوە دەکات، گوایە کەسێک لەسەر سکاڵای سەرۆک بارزانی دەستگیرکراوە. **ئەمەش دەقی ڕاگەیەنراوەکەی بارەگای بارزانی:**

لە چەند سایتێکی کوردی و عەرەبی هەواڵێک بڵاوبووەتەوە، گوایە لەسەر سکاڵای سەرۆک بارزانی هاوواڵاتییەکی عێراقی بە تۆمەتی ناوزڕاندن لە شاری نەجەف دەستگیرکراوە. لێرەدا بە هەموو لایەک ڕادەگەیێنین، ئەم بابەتە دوور و نزیک پەیوەندی بە سەرۆک بارزانییەوە نییە و سەرۆک بارزانی سکاڵای لەسەر هیچ کەسێک تۆمار نەکردووە و بە هیچ شێوەیەک ئاگاداری بابەتی لەمشێوەیە نین و پەیوەندیشمان پێوە نییە.

ڕاگەیاندنی بارەگای بارزانی

ڕاگەیەنراوێک لە سەرۆکی هەرێمی کوردستانەوە:

بە لێکگەیشتن و گیانێکی نیشتمانییانەی بەرپرسانە، مامەڵە لەگەڵ دۆخەکەدا بکەن

ئاڵۆزبوونی زیاتری دۆخەکە، خەریکە ولات بەرەو داهاتوویەکی نادیار دەبات

پێویستە داوا ڕەواکانی خۆپیشاندەران و بەرژەوەندییەکانی وڵات لە دەستنیشانکردنی سەرۆک وەزیران ڕەچاو بکرێن

سەرۆکی هەرێمی کوردستان نێچیرڤان بارزانی لە ڕاگەیەندراوێکدا وێڕای دەربڕینی نیگەرانی لە دۆخی عێراق، داوا دەکات هەموو لایەک بە لێکگەیشتن و گیانێکی نیشتمانییانەی بەرپرسانە، مامەڵە لەگەڵ دۆخەکەدا بکەن. لە ڕاگەیەندراوێکدا کە ئاراستەی ڕای گشتی کراوە، سەرۆکی هەرێمی کوردستان نێچیرڤان بارزانی لە بارەی دۆخی عێراقەوە هۆشداری دەدات و گوشار خستنە سەر سەرکۆمار بەرهەم سالح بە نادەستووری دەزانێت. ئەمەش دەقی ڕاگەیەندراوەکەیە:

بە نیگەرانییەکی زۆر و لە نزیکەوە چاودێریی دۆخی عێراق و پێشهاتەکانی دەکەین کە لە قەیرانێکی قوواڵدایە. لە کاتێکدا مەترسیی ناسەقامگیری و ئاڵۆزبوونی زیاتری دۆخەکە، خەریکە وڵات بەرەو داهاتوویەکی نادیار دەبات، ئەرکی هەمووانە بە لێکگەیشتن و گیانێکی نیشتمانییانەی بەرپرسانە، مامەڵە لەگەڵ دۆخەکەدا بکەن و دوور لە فشاری سیاسی، بە میکانیزمە دەستوورییەکان قۆناغەکە دەربازبکرێت.

لە بابەتی ڕاسپاردنی کاندیدی سەرۆک وەزیرانی داهاتووی عێراقدا، دیارە سەرکۆمار بەڕێز د. بەرهەم سالح دوور لە میکانیزم و بنەمای دەستووری، کەوتووەتە ژێر فشارێکی زۆرەوە. لێرەدا دووپاتی دەکەینەوە کە هەموو چارەسەرێک دەبێ لەسەر بنەمای دەستوور و بەپێی ڕێوشوێنە یاساییەکان بێت.

بەمەبەستی دەستنیشانکردنی کاندیدێکی نیشتمانی بۆ سەرۆک وەزیران کە مایەی مشتومڕ نەبێت و لەلایەن هێزە کاریگەرەکانەوە قبوولکراو بێت، پێویستە داوا ڕەواکانی خۆپیشاندەران و دۆخ و بەرژەوەندییەکانی وڵات لە دەستنیشانکردنیدا ڕەچاو بکرێن، هاوکاریی حکوومەتی ئایندەش بکرێت بۆ تێپەڕاندنی قۆناغی ئینتیقاڵیی داهاتوو و خۆئامادەکردن بۆ هەڵبژاردنی تازە.

نێچیرڤان بارزانی
سەرۆکی هەرێمی کوردستان
2019/12/28

بنکەی سەربازیی K1 لە پارێزگای کەرکووک بە مووشەک کرایە ئامانج

ژمارەیەک چەکداری نەناسراو بەموشەک هێرشیان کردە سەر بنکەی سەربازیی K1 باکووری ڕۆژئاوای پارێزگای کەرکووک. لەم بارەیەوە ئەفسەر لە پۆلیسی کەرکووک، حامد عوبێدی ڕایگەیاندووە، ژمارەیەک چەکداری نەناسراو ئێوارەی ڕۆژی هەینی بە دوو مووشەک بنکەی سەربازیی K1یان لە باکووری ڕۆژئاوای پارێزگای کەرکووک، کردە ئامانج.

(زیاتر لە ل2 بخوێنەوە)

عەلا مەکی: هەرێمی کوردستان هاوشێوەی وڵاتێکی پێشکەوتووە

سەرکردەیەکی سوننەکان دەڵێت، پێویستە هاوپەیمانان لەبارەی سەرهەڵدانەوەی داعش بێنە سەرهێڵ بۆ ئەوەی عێراق لەگەڵ هەرێمی کوردستان بگەنە ڕێککەوتن بۆ ڕووبەڕووبوونەوەی داعش، چونکە هەرێمی کوردستان هاوشێوەی وڵاتێکی پێشکەوتووە و شانازی پێوە دەکەین و پێویستە نموونەیەک بێت بۆ عێراق و ئەوانیش چاو لە هەرێمی کوردستان بکەن. **(زیاتر لە ل2 بخوێنەوە)**

لێژنەی ناوچە کوردستانییەکانی دەرەوەی ئیدارەی هەرێم وەڵامی ڕاکان جبووری دەداتەوە:

پارێزگارێک کە بە بڕیارێکی بەغدا سەپێنرابێت، ناتوانێت بڕیار لە چارەنووسی شارێک بدات

ئەگەر هێزی پۆلایینی پێشمەرگە نەبوایە دوور نەبوو کەرکووکیش تەسلیم بە داعش بکرێت

ڕۆژی 2019/12/23 پۆرتاڵی دەزگای میدیایی ڕووداو چاوپێکەوتنێکی لەگەڵ ڕاکان جبووری پارێزگاری کەرکووک بە وەکالەت کردووە، پارێزگار دەیەوێت وای نیشان بدات کە دۆخی کەرکووک ئاساییە، لە کاتێکدا لە دوای ڕووداوەکانی 16ی ئۆکتۆبەر دۆخی شارەکە بەرەو خراپ و خراپتر دەچێت، ئەو پرۆسەکەی ناوناوە "سەپاندنی یاسا" وەک ئەوەی بەر لە 16ی ئۆکتۆبەر یاسا لە کەرکووک بەرقەرار نەبووبێت، پارێزگارێک کە بە بڕیارێکی بەغدا سەپێنرابێت، ناتوانێت بڕیار لە چارەنووسی شارێک بدات، بەڵکو بە ڕێککەوتنی نێوان لایەنەکان و جێبەجێکردنی مادەی 140ی دەستوور دەبێت کە دادگای ئیتیحادیش جەختی لەسەر بەهاو پێویستی جێبەجێکردنی کردۆتەوە. **(زیاتر لە ل4 بخوێنەوە)**

بەهۆی زیادبوونی هێرشەکانی ڕێکخراوی تیرۆریستی داعشەوە

سوپای عێراق هێزی پشتیوانی ڕەوانەی باشووری کەرکووک کرد

بەهۆی زیادبوونی هێرشەکانی ڕێکخراوی تیرۆریستی داعش، سوپای عێراق هێزی پشتیوانی ڕەوانەی باشووری کەرکووک کردووە. دوێنێ شەممە فەرماندەی ئۆپەراسیۆنەکانی کەرکووک، سەعاد حەبیبیە ڕایگەیاند، یەکەکانی لیوای 34ی سوپای عێراق و ژمارەیەکی زۆر تانک و پارچە چەکی قورس ڕەوانەی باشووری شارەکە کراون. حەبیبیە ئاماژەی بەوەش داوە، ئامانج لە ڕەوانەکردنی ئەو هێزە بۆ ڕێگریکردنە لە هێرشەکانی داعش لە گوندەواری باشووری کەرکووک.

دەستەکارکێشانەوەی سەرۆک کۆمار و تێکچوون و لێکترازانی زیاتری نێومااڵی شیعەکان

هەڕەشەکانی سەرۆک کۆماری عێراق بۆ دەستەکارکێشانەوە لە پۆستەکەی، دۆخێکی نوێی لە عێراق هێناوەتە ئاراوە و دۆخە سیاسییەکەی ئاڵۆزتر کردووە، پێدەچێت کوتلە شیعییەکان لەسەر کاندیدکردنی کەسێک بۆ سەرۆک وەزیران ڕازی بن کە خواستی شەقامی لەسەر بێت. عێراقییەکان کاردانەوەی جیاوازیان هەبوو سەبارەت بە ئاماژەکانی بەرهەم سالحی سەرۆک کۆماری عێراق بۆ دەستەکارکێشانەوەی لە ئاکامی بەرەنگاربوونەوەی لە بەرامبەر ئەو لایەنە عێراقییانەی سەر بە ئێران، واتا ئەوانەی پێداگری دەکەن لەسەر ئەوەی کە دەبێت دیاریکردنی سەرۆک وەزیرانی نوێ بۆ وڵات لە هەناوی دەسەاڵتەوە بێت. **(زیاتر لە ل3 بخوێنەوە)**

فینلاند هێزەکانی لە عێراقەوە بۆ هەرێمی کوردستان دەگوازێتەوە

سوپای فینلاند کۆتایی بە ئەرکی هێزەکانیان هێنا لە باشووری عێراق و بڕیاریداوە هێزەکانیان بۆ هەرێمی کوردستان بگوازێتەوە. ماڵپەڕی وەزارەتی پێشمەرگە لەسەر بنەمای هەواڵێکی ماڵپەڕی وتیسیتی فینلاندی بڵاویکردەوە، کە سوپای فینلاند ساڵی 2020 کۆتایی بە ئەرکی هێزەکانیان لە عێراق دەهێنێت و سەرجەمیان بۆ شاری هەولێر دەگوازرێنەوە. ئەم سەرچاوەیە ڕاشیگەیاندووە، هێزەکانی فینلاند کۆتایی بە مەشق و ڕاهێنان بە هێزەکانی عێراق دەهێنن و دوای گواستنەوەیان بۆ شاری هەولێر لە چوارچێوەی هاوپەیمانی نێودەوڵەتی دژی داعش لەگەڵ ئەو تیمەیان کە لە کوردستانن دڕێژە بە ئەرکەکانیان بۆ مەشق و ڕاهێنان بە هێزەکان دەدەن. هێزەکانی سوپای وڵاتی فینلاند ژمارەیان نزیکەی 80 ئەفسەرو سەربازە و ئەرکیان مەشق و ڕاهێنانە بە هێزەکانی پێشمەرگە و سوپای عێراق و لە ساڵی 2015 ـەوە لە عێراق و کوردستان بەشدارن لە ئەرک و چالاکییەکانی هاوپەیمانی نێودەوڵەتی دژی داعش.

جێگری سەرۆکی ئەنجوومەنی نوێنەرانی عێراق: ئەگەر بەرهەم سالح نامەکەی نەکێشێتەوە بەدەستەکارکێشراوە هەژمار دەکرێت

جێگری سەرۆکی ئەنجوومەنی نوێنەرانی عێراق، بەشیر حەداد ڕایگەیاند، ئەگەر لە ماوەی هەفتەیەکدا سەرکۆمار، بەرهەم سالح ئەو نامەیە نەکێشێتەوە کە ئاراستەی پەرلەمانی کرد و تیایدا ئامادەیی بۆ دەستەکارکێشانەوە دەربڕیبوو، ئەوا بە دەستەکارکێشراوە هەژمار دەکرێت. **(زیاتر لە ل3 بخوێنەوە)**

نەبەردیی شارستێن

لە 1976/12/26

سلاو بۆ گیانی پاکی شەهیدانی نەبەردیی شارستێن و گشت شەهیدانی کورد و کوردستان

سلاو بۆ پێشمەرگە قارەمانە بەشداربووەکانی نەبەردی شارستێن و گەلاڵە و قامیش و سەرگەڵوو و سێدەر و گشت جافایەتی و قیادەی موقەتە و گشت کوردستان.

لە 1976/12/26 پێشمەرگە سەربەرزەکانی پارتی دیموکراتی کوردستان – قیادەی موقەتە- لە بەرپەرچدانەوەی هێرشێکی درندانەی سوپای رژێمی دیکتاتۆری بەعس لە بەیانییەکی زۆر زوو و تەموومژاویی و باران و زۆر سارد بۆ سنووری قەزای دوکان و ناوچەی جافایەتی (شارستێن و سێدەر) و ناوچەکانی سەرگەڵوو و شینکایەتی (قامیش و گەلاڵە) لە یەک ڕۆژ و یەک کات، بۆ ڕاگواستنی دانیشتوانی ناوچەکانی قەلاڵای شۆڕش و مەردایەتی، پێشمەرگە دڵسۆزەکانی پارتی دیموکراتی کوردستان مەردانە و هەڵۆ ئاسا لێیان هاتنە دەست وانەیەکیان پێدان هەرگیز لە یادیان ناچێت.

لەو نەبەردانە و لە گشت جەبهەکان هێزەکانی دوژمنی بێ باوەڕ بەخۆ و ستەمکار و داگیرکەر تێکدران و شیرازەیان لە دەستدا و بەشێوازێک هەڵاتن و ڕاونران وا سەریان لێ شێوابوو ئێستاش نازانن چۆن و بە چ ڕێگایەک ڕایان کردوو چیان بەسەر هات و چۆن دەربازیان بووە!، تەنها لە نەبەردی شارستێن سێ هێلیکۆپتەریان لێ خرایە خوارەوەو 163 سەربازو پلەداری سەربازی و ئەفسەر بە پلەی جۆراو جۆر کوژراو و بە دۆزەخ مشڕد کران و ئەسبابی زۆری سەربازیشیان لێ بەجێما و ئەوانەشی کە نەجاتیان بوو ئێستاش نازانن چۆن و بەچ ڕێگایەکەوە هەڵاتوونە و چۆن دەربازیان بووە؟!

نەبەردیی شارستێن بە گیانی پاکی حەوت شەهیدی پێشمەرگەی قارەمان و شانازە شەهیدی هاوڵاتی و پەنجاو دوو برینداری ئافرەت و منداڵ و پیرو گەنجی سفیلی ناوچەکە و برینداربوونی نۆ پێشمەرگەی دلێری پارتی دیموکراتی کوردستان – قیادەی موقەتە- و برینبدار بوونی بەرپرسی هەرێمی دووی پارتی دیموکراتی کوردستان. ئەو نەبەردییە تۆمار کراو و ناوچەکە لە ڕاگوستنەوە و داگیر کاری نەجات دران. لە هەر چوار جەبهەکەی دیکەش دوژمنانی ماف و خاکی کوردستان تێکشکێنران و ڕاونران و کوژراو و برینداربوون و ئەسیریان لێ بەجێماو کەوتنە دەست پێشمەرگە سەربەرزەکانی پارتیمان پارتی دیموکراتی کوردستان – قیادەی موقەتە- و مەهاتیکی سەربازی زۆریانیش لێ گیراو و چەند ئۆتۆمبیلی سەربازیان لە هەڵاتن لێ وەرگەڕا.

سلاو لە گیانی پاکی شەهیدانی شارستێن و دانیشتوانی گشت ناوچەکەو بەشداربووانی نەبەردی شارستێن لە 1976/12/26 و گشت نەبەردییەکانی دیکەی کوردستان.

د. کەمال کەرکووکی
سەرۆکی ئەنجوومەنی سەرکردایەتی کەرکووک- گەرمیان

لێژنەی ناوچە کوردستانییەکانی دەرەوەی ئیدارەی هەرێم وەڵامی ڕاکان جبووری دەداتەوە:

پارێزگارێک کە بە بڕیارێکی بەغدا سەپێنرابێت، ناتوانێت بڕیار لە چارەنووسی شارێک بدات

لە دوای رووداوەکانی 16ی ئۆکتۆبەر دۆخی شارەکە بەرەو خراپ و خراپتر دەچێت

ڕۆژی 2019/12/23 پۆرتاڵی دەزگای میدیایی رووداو چاوپێکەوتنێکی لەگەڵ ڕاکان جبوری پارێزگاری کەرکووک بە وەکالەت کردووە، پارێزگار دەیەوێت وای نیشان بدات کە دۆخی کەرکووک ئاساییە، لە کاتێکدا لە دوای رووداوەکانی 16ی ئۆکتۆبەر دۆخی شارەکە بەرەو خراپ و خراپتر دەچێت، ئەو پڕۆسەکەی ناوناوە "سەپاندنی یاسا" وەک ئەوەی بەر لە 16 ئۆکتۆبەر یاسا لە کەرکووک بەرقەرار نەبووبێت، پارێزگارێک کە بە بڕیارێکی بەغدا سەپێنرابێت، ناتوانێت بڕیار لە چارەنووسی شارێک بدات، بەڵکو بە ڕێککەوتنی نێوان لایەنەکان و جێبەجێکردنی ماددەی 140ی دەستوور دەبێت کە دادگای ئیتیحادیش جەختی لەسەر بەهاو پێویستی جێبەجێ کردنی کردۆتەوە.

ئەو پارێزگارە، پێشمەرگە تاوانبار دەکات کە "هەموو سیاسییەکانمان لە سەردەمی پێشمەرگە کۆڕاون" لەو سەردەمە "خەڵک بێ سەروشوێن کراوە" وەک ئەوەی سەردەمی پێشمەرگە، سەردەمی ڕەشبگیری بێت، لە کاتێکدا دەبێت سوپاسی پێشمەرگە بکات، کەچی لە هیچ شوێنێکی دیدارەکەی رووداوادا سوپاسی خەبات و قوربانییەکانی پێشمەرگەی نەکردووە کە لە پێناوی پاراستنی شارەکە لە تیرۆریست و ڕەفتار تیرۆرستەکاندا خوێنێکی زۆری ڕشتووە، ئەو لە بیری چووە ئەگەر هێزی پۆلایینی پێشمەرگە نەبوایە دوور نەبوو کەرکووکیش وەک موسڵ بکەوتبایە دەستی داعش، یاخود تەسلیم بە داعش بکرێت! چونکە هێزە عێراقییەکان توانای بەرگریبیان نەبوو تا ڕووبەڕووی تیرۆریستان ببنەوە. جگە لەمە بوونی هێزی پێشمەرگە لەو ناوچانە یاسایی بووە، چونکە بە گوێرەی یاداشتێکی ئیمزاکراو لە نێوان وەزیری بەرگری ئیتیحادی بە وەکالەت و وەزیری ناوخۆی ئیتیحادی بە وەکالەت لەگەڵ وەزیری پێشمەرگە و ناوخۆی هەرێمی کوردستان و باڵیۆزی ئەمەریکا لە عێراق و فەرماندەی هێزە ئەمەریکییەکان کە لە 2010/10/20ی ئیمزا کراوە بۆ بەشداری هێزی پێشمەرگە لەو ناوچانەدا. لەبارەی زەبیە کشتوکاڵییەکان بە نموونە باسی "پەلکانە" دەکات هەمدیسان هەقیقەتەکان دەشێوێنێت، کە ئەو زەویانە مووڵکی جوتیاری کوردە، بە گوێرەی بڕیاری ژمارە 4ی ساڵی 2007 لیژنەی ماددەی 140 کە ئەنجوومەنی وەزیران پەسەندی کردووە، هەموو ئەو گرێبەستە کشتوکاڵییانەی هەڵوەشاندۆتەوە کە لە چوارچێوەی سیاسەتی گۆڕینی دیموگرافی ئەنجام دراون.

لە بەشێکی تری چاوپێکەوتنەکەی لە پۆرتاڵی رووداو ڕاکان جبوری نکوڵی لە دووبارە تەعریبکردنەوەی ئەو ناوچانە دەکات کە لە سەردەمی ئەودا کراون، بەڵام دان بەوەدا دەنێت کە خەڵکی تر لە ناوچەی ترەوە بۆ سنووری پارێزگای کەرکووک هاتوون، پاساویش بەوە دەهێنێتەوە کە ڕاستە خەڵک بۆ کەرکووک هاتوون بەڵام "کاریگەری لەسەر دەنگدان نابێت، چونکە مافی بەشداریکردنیان نابێت"، ئەمە بۆ دواڕۆژ دەبێت بە سەپاندنی ئەمری واقیع "دیفاکتۆ" و کاریگەری لەسەر پێکەوەژیانی ئاشتیانەی پێکهاتەکانی کەرکووک دەبێت.

سەبارەت بە دابەشکردنی پلە وەزیفییەکان، سەرەڕای ئەوەی نارِاشکاوانە دان بەوەدا دەنێت کە کورد زۆرینەن، بەڵام لە دابەشکردنی پلە وەزیفییەکان ژمارەی دانیشتوان ڕەچاو نەکراوە، بەڵکو بە یەکسانی لەنێوان سێ پێکهاتە سەرەکییەکان دابەشکراوە، ئەمەش خۆی لە خۆیدا غەدرێکی گەورەیە لە کورد دەکرێ، لەو بارەشەوە بە ئاشکرا دەڵێت کە "تورکمان" ژمارەیان لە کورد و عەرەب کەمترە، بەڵام وەک ئەوان ڕێژەی وەزیفییان پێ دەدرێت.

ئەمەو سەبارەت بە زیادەڕۆیی، بە گوێرەی یاساکان پارێزگار بەرپرسە لە ڕێگەگرتن لە زێدەڕۆییکردن بەو پێیەی بەرپرسی یەکەی ئیدارییە، بەڵام لە بری ئەوەی ڕێگری بکات، کورد بەوە تاوانباری دەکات کە دەرگای بۆ نەتەوەکانی دیکە بە تایبەتیش نەتەوەی عەرەب کردۆتەوە کە "زێدەڕۆیی بکات"، بۆیە دەبێت هەرچی زووە ڕێوشوێنی پێویست بگرێتەبەر لە پێناو ئەوەی کە ئەو دیاردە ناساییە زیاتر نەبێت.

لەکۆتاییدا دەڵێین؛ دەبێت کاربکرێت لە پێناوی قوواڵکردنەوەی بنەماکانی پێکەوەژیانی نەتەوە جیاوازەکانی کەرکووک و چارەسەرکردنی گرفتەکان و جێبەجێکردنی برگەکانی ماددەی 140ی دەستوور وەک تاکە چارەسەر بۆ یەکلاکردنەوەی دۆخی کەرکووک و ناوچەکانی تر.

لێژنەی ناوچە کوردستانییەکانی دەرەوەی ئیدارەی هەرێم لە پەرلەمانی کوردستان
2019/12/24

هاوپەیمانی سائیروون: بەشداریی دیاریکردنی کاندیدی سەرۆکوەزیران ناکەین

هاوپەیمانی سائیروون کە لەلایەن سەرکردەی ڕەوتی سەدر، موقتەدا سەدر پاڵپشتی دەکرێت رایگەیاند، لایەنێک نابێت لە دیارییکردن یان پاڵپشتیکردنی هیچ کاندیدێک بۆ پۆستی سەرۆکوەزیرانی داهاتووی عێراق، ئەمەش وەک ڕێزگرتنە لە ئیرادەی خۆپیشاندەران. گوتەبێژ بەناوی هاوپەیمانی سائیروون، حەمدوللا ڕوکابی لە بەیاننامەیەکدا ڕایگەیاندووە، بەهۆی ئەو بارودۆخەی کە عێراق پێیدا تێپەڕ دەبێت و بۆ دوورکەوتنەوە لە ڕاڤەکردنی لاوەکی و ڕێزگرتن لە ئیرادەی خۆپیشاندەران و نەچوونە ناو کێبڕکێی سیاسیی کە ئەنجامێکی بەسوودی نابێت، هاوپەیمانی سائیروون بەردەوامی ئۆپۆزسیۆنی خۆی لەژێر چەتری پەرلەماندا ڕادەگەیەنێت. ڕوکابی ئاماژەی بەوەشکردووە کە لایەنێک نابێت لە دیارییکردن یان پاڵپشتیکردنی هیچ کاندیدێک بۆ پۆستی سەرۆکوەزیرانی داهاتووی عێراق. ڕوکابی ئەوەیشی ڕوونکردووەتەوە کە ئەم هەڵوێستە لە بڕوای تەواویانەوە سەرچاوەی گرتووە کە پێویستە بۆ دوورکەوتنەوە لە ململانێی سیاسیی لەگەڵ هیچ لایەنێک ئەمەش بۆ دوورخستنەوەی وڵاتە لەو مەترسیانەی کە پێشتر موقتەدا سەدر هۆشداریی دابوو لەبارەیەوە لەسەر داهاتووی وڵات و ئاسایش و سەلامەتی گەلی عێراق. گوتەبێژ بەناوی هاوپەیمانی سائیروون داوای لە سەرجەم هێزە سیاسییەکان کردووە بەرژەوەندی عێراق بخەنە سەرووی بەرژەوەندییەکانیانەوە.

پێشتر سەرۆکی هاوپەیمانی سائیروون، نەبیل تەرفی ڕایگەیاندبوو کە ئەوان وەک بڕاوەی یەکەمی هەڵبژاردنەکان دەستبەرداری مافی خۆیان بۆ دیاریکردنی سەرۆکوەزیرانی نوێ دەبێت و ئامانجی بەوە کردبوو کە گەل خاوەن بڕیارە و کاندیدی گەل بژاردەی ئەوانە و لەسەر سەرکۆمار پێویستە ڕەچاوی ئەوە بکات.

جێی باسە ڕۆژی پێنجشەمە، سەرکۆمار عێراق، بەرهەم ئەحمەد سالح داوای لێبوردنی کرد لە ڕاسپاردنی کاندیدی هاوپەیمانی بینا، ئەسعەد عیدانی بۆ پۆستی سەرۆکوەزیرانی داهاتوو، هاوکات ئامادەیی خۆی بۆ دەست لەکار کێشانەوە خستە بەردەم ئەندامانی ئەنجوومەنی نوێنەران. ئەسعەد عیدانی سێیەم کاندیدبوو کە لە لایەن خۆپیشاندەرانەوە ڕاسپاردنی بۆ سەرۆکوەزیرانی داهاتووی عێراق ڕەت دەکرێتەوە، دوای ئەوەی خۆپیشاندەران ڕاسپاردنی هەریەک لە ئەندامی ئەنجوومەنی نوێنەرانی عێراق، محەمەد شیاع سوودانی و وەزیری خوێندنی باڵا و توێژینەوەی زانستی لە حکوومەتی کاربەڕێکەر، قوسەی سوهەیل -یان بۆ پۆستی سەرۆکوەزیران ڕەت کردەوە.

فەرماندەی نوێی هێزەکانی دژە تیرۆری عێراق دەستبەکار بوو

وەزارەتی بەرگریی عێراق لە بەیاننامەیەکدا ئاماژەی بەوە داوە کە کەریم عەبود تەمیمی بە ئامادەبوونی سەرۆکی دەزگای دژە تیرۆر، فەریقی یەکەمی ڕوکن، تالیب شەغاتی کەنانی ئەرکی فەرماندەی فەرماندەیی هێزەکانی دژە تیرۆری وەرگرت.

جێی باسە مانگی ئەیلوولی ڕابردوو، سەرۆکوەزیرانی حکوومەتی کاربەڕێکەر، عادل عەبدولمەهدی بە شێوەیەکی لەناکاو عەبدلوەهاب ساعدی لە پۆستی فەرماندەی فەرماندەیی هێزەکانی دژە تیرۆر دوورخستەوە و بڕیاربدا بە گواستنەوەی بۆ وەزارەتی بەرگریی. ئەوکات ساعدی لە لێدوانێکی ڕۆژنامەوانییدا ڕایگەیاند کە عادل عەبدولمەهدی بە تەلەفۆن بڕیارەکەی پێڕاگەیاندووە و هیچ ڕوونکردەوەیەکی دیکەی لەبارەی هۆکاری لەکارلابردنی نەدا و بڕیارەکەی بە سووکایەتی و سزا لە قەڵەم دا.

بڕیاری لەکارلابردنی ساعدی یەکێک بوو لە هۆکارە ڕاستەوخۆکانی سەرهەڵدانی خۆپیشاندانەکان لە عێراق کە لە مانگی تشرینی یەکەمی ڕابردووەوە تا ئێستا بەردەوامە. خۆپیشاندەران چەندین جار لە خۆپیشاندانەکاندا وێنەی ساعدییان بەرزکردەوە و چەندین جاریش ناوی لە نێو خۆپیشاندەراندا دەهات وەک کاندید بۆ پۆستی سەرۆکوەزیرانی داهاتووی عێراق.

مانۆڕەکە چوار ڕۆژ دەخایەنێت

مانۆڕی سەربازیی هاوبەشی ئێران، ڕووسیا و چین لە دەریای عوممان

هێزە دەریاییەکانی ئێران، ڕووسیا و چین دەستیان بە ئۆپەراسیۆنێکی هاوبەش کردووە لە دەریای عومان و باکووری زەریای هیندی. ئاژانسی هەواڵی نیمچە فەرمی ئێران Tesnim ڕایگەیاند هێزە دەریاییەکانی ئێران، ڕووسیا و چین دەستیان بە ئۆپەراسیۆنێکی هاوبەش کردووە لە ناوچەیەکی دەریایی کە دەکەوێتە نێوان دەریای عومان و باکووری زەریای هیندی. مانۆڕەکە چوار ڕۆژ دەخایەنێت.

جێگری فەرماندەی هێزە دەریاییەکانی ئێران و گوتەبێژی مانۆڕەکە کە ناوی نراوە "پشتیوانی ئەمنی دەریا"، غولام ڕەزا تەناهی ڕایگەیاندووە ئامانجی سەرەکی مانۆڕەکە ئالوگۆڕی زانیاری و ئەزموون وەرگرتنە لەسەر پتەوکردنی ئاسایشی بازرگانی نێودەوڵەتیی دەریایی، بەڕەنگاربوونەوەی چەتەکانی دەریا، تیرۆری دەریایی و گەڕان و فریاگوزاری.

ئەنجامدانی ئەو مانۆڕە لەگەڵ ئێران لە دەریای عومان کە کەنداوی عەدەن و بەسرا پێکەوە دەبەستێتەوە لە کاتێکدا گرژییەکانی ئەو وڵاتە لەگەڵ ئەمەریکا و سعوودیەی هاوپەیمانی لە ناوچەکە، بووەتە جێی سەرنج.

بە بۆمب هێرشکرایە سەر ماڵی سەرکردەیەکی عەسائیبی ئەهلی حەق

دوێنێ شەممە سەرچاوەیەکی ئەمنی لە پارێزگای میسان ڕایگەیاند کە ماڵی سەرکردەیەکی عەسائیبی ئەهلی حەق لە پارێزگاکە کراوەتە ئامانج. سەرچاوەکە ئەوەشی گوتووە: چەند چەکدارێکی نەناسراو لەناوچەی کەرتی 28 لە ناوەڕاستی شارەکەدا بە بۆمب هێرشیان کردۆتە سەر ماڵی سەعد کەعبی، سەرکردە لە گرووپی میلیشیاکانی عەسائیبی ئەهلی حەق.

گوتیشی: لەئاکامی هێرشەکەدا زیانێکی زۆری ماددی بەر ماڵی ئەو سەرکردەیە کەوتووەو زیانی گیانی لێنەکەتۆتەوە. شایانی باسە لە پارێزگای میسان ڕۆژانە وەک تەسفییە حیساباتی نێوان حیزبەکان، خانووی بەرپرسان دەتەقێندرێتەوە.

پەیامی پیرۆزبایی سەرۆک بارزانی بەبۆنەی جەژنی لەدایکبوونی حەزرەتی عیسا مەسیح

رۆژی 2019/12/24 سەرۆک بارزانی بەبۆنەی سەری ساڵی تازەی زایینی و جەژنی لەدایکبوونی حەزرەتی عیسا مەسیح درودی خوای لەسەر بێت، پەیامێکی پیرۆزبایی ئاراستەی خوشک و برایانی کریستیان لە کوردستان و عێراق و جیهان کرد. ئەمەش دەقی پەیامەکەیە:

بەناوی خودای بەخشندە و میهرەبان

بەبۆنەی سەری ساڵی تازەی زایینی و جەژنی لەدایکبوونی حەزرەتی عیسا مەسیح درودی خوای لەسەر بێت گەرمترین پیرۆزبایی خۆم ئاراستەی خوشک و برایانی کریستیان لە کوردستان و عێراق و جیهان دەکەم و هیوای شادی و بەختەوەریان بۆ دەخوازم.

لەم بۆنەیەدا جەخت لەسەر قوولترکردنی فەرهەنگی پێکەوەژیان و برایەتیی نێوان پێکهاتەکانی کوردستان دەکەم و ئومێدی ئەوەیش دەخوازم خوشک و برا کریستیانەکانمان هەموو جەژن و بۆنە و خۆشییەکانیان لە ئارامی و تەباییدا بەڕێ بکەن و، ئاشتی و برایەتیش باڵ بەسەر ناوچەکەماندا بکێشێت.

مسعود بارزانی
2019/12/24

پەیامی پیرۆزبایی سەرۆکی حکوومەتی هەرێمی کوردستان بە بۆنەی جەژنی لەدایکبوونی حەزرەتی مەسیحەوە

بە بۆنەی جەژنی لەدایکبوونی حەزرەتی مەسیح (کریسمس). مەسرور بارزانی سەرۆکی حکوومەتی هەرێمی کوردستان پەیامێکی پیرۆزبایی ئاراستەی کریستیانەکانی کوردستان و عێراق و جیهان کرد کە ئەمە دەقەکەیەتی:

بەبۆنەی جەژنی لەدایکبوونی حەزرەتی مەسیح (کریسمس)، پیرۆزباییەکی گەرم ئاراستەی مەسیحییەکانی کوردستان و عێراق و جیهان دەکەم. هیوادارم لە کەشێکی ئارام و ئاسوودەدا جەژن بەسەر ببەن.

هەرێمی کوردستان وەک مەڵبەندی بەیەکەوە ژیانی نەتەوەیی و ئایینی دەمێنێتەوە. شانازیش دەکەین کە پەناگەیەک بووە بۆ میواندارێکردنی سەدان هەزار ئاوارە و پەنابەر و لەناویشیاندا مەسیحییەکانی عێراق و ناوچەکە، حکوومەتی هەرێمی کوردستانیش درێغی نەکردووە و بەردەوامیش دەبێت لەدابینکردنی ئارامی و دڵنیایی و یارمەتیدانی هەموو ئەوانەی لەبەر ستەم و زۆرداری پەنای بۆ دەهێنن.

هیوادارین شەڕو نەهامەتیی لەناوچەکە و جیهان بە گشتی کۆتایی پێ بێت و ئاشتی و ئارامی و ئاوەدانی سەقامگیر ببێت.

مەسرور بارزانی
سەرۆکی حکوومەتی هەرێمی کوردستان
2019/12/24

پیرۆزبایی مەکتەبی سیاسیی پارتی دیموکراتی کوردستان بەبۆنەی لەدایکبوونی حەزرەتی مەسیح (سڵاوی خوای لێبێت)

بەبۆنەی لەدایکبوونی حەزرەتی مەسیح (سڵاوی خوای لێبێت) گەرمترین پیرۆزبایی لە خوشک و برا کریستیانەکانی هەرێم کوردستان بەتایبەتی و، عێراق و جیهان بەگشتی دەکەین، هیوادارین هاتنەوەی ئەو یادە مایەی خۆشی و شادی هەموولایەک بێت.

هەرێمی کوردستان هەمیشە لانەی پێکەوە ژیان و ئاشتەوایی و لێبووردەیی و نموونەیەکی ڕاستەقینەی شەبەنگی برایەتی نێوان پێکهاتەکانی بووە، لەو سۆنگەیەوەش ڕۆڵی خوشک و برایانی کریستیانی کوردستان لە قوولکردنەوەی ئەو کولتوورە دێرینە و بزووتنەوەی رزگاریخوازی گەلەکەمان و ڕوبەڕووبوونەوەی ستەم و چەوسانەوە گرنگ و کاریگەر و بەرچاو بووە، بۆیە دڵنیاین ڕەگوریشەی ئەو شارستانیەت و میژووە دەوڵەمەندە هەردەم ئاوا پتەوتر و بەهێزتر دەبێت.

جارێکی دیکەو لەو دەرفەتەدا پشتیوانی تەواوی خۆمان بۆ خوشک و برایانی مەسیحی دووپات دەکەینەوە و جەخت دەکەینەوە سەر زیاتر چەسپاندنی پەرەنسیپی پێکەوەژیان و گیانی لێبووردەیی لە نێوان گشت پێکهاتە نەتەوەیی و ئایینی و مەزهەبییەکاندا.

جارێکی دیکە جەژنتان پیرۆز بێت و هەر ڕۆژێکتان جەژن و شادی و بەختەوەری بێت...

مەکتەبی سیاسیی
پارتی دیموکراتی کوردستان
2019/12/25

عارف روشدی: دەبێ سەرۆکوەزیرانی نوێی عێراق ڕەچاوی مافەکانی کوردستان بکات

عارف روشدی، ڕاوێژکاری مەکتەبی سیاسیی پارتی ڕایگەیاند: ڕۆژ لە دوای ڕۆژ عێراق بەرەو تەنگەژەی زیاتر دەڕوات و سەرکردەکانی ئێستای عێراقیش لەپێناوی بەرژەوەندیی خۆیان ناتوانن گوێ لە داواکاری یەکتری بگرن و هەوڵی جدی نادەن گوێ لەخواستەکانی خەڵک بگرن، بۆیە ئاسۆیەکی گەش نابینن بۆ دۆخی ئێستای عێراق. عارف روشدی لە لێدوانێکدا بۆ باسنیوز ئاماژەی بە خواستی خۆپیشاندەرانی عێراق بۆ نەهێشتنی سەرۆکایەتییەکانی وڵاتەکە و پێکهێنانی حکوومەتی کاتیی کاربەڕێکەر کردووە و ڕایگەیاندووە، خواستی خەڵک ئەوەیە حکوومەتی نوێ کار بۆ ئەنجامدانی هەڵبژاردنی پێشوەختە بکات. لەبارەی مەرج و داواکاریی پارتی لە سەرۆک وەزیرانی نوێی عێراق، ڕاوێژکاری مەکتەبی سیاسیی پارتی ڕایگەیاندووە، پارتی کار بۆ ئەوە دەکات، کە پرۆسەکە لە بەرژەوەندیی گەلی کوردستان و عێراق تەواو بێت و سەرۆکوەزیرانی نوێش ڕەچاوی مافە دەستوورییەکانی هەرێمی کوردستان بکات.

هێمن هەورامی جێگری سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان پەیامێکی پیرۆزبایی ئاراستەی خوشک و برا کریستیانەکان کرد

هێمن هەورامی جێگری سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان بە بۆنەی جەژنی لەدایکبوونی حەزرەتی مەسیح پەیامێکی پیرۆزبایی ئاراستەی کریستیانەکانی هەرێمی کوردستان و عێراق و جیهان کرد، ئەمەش دەقی پەیامەکەیە:

بەناوی خوای گەورە و میهرەبان

بەبۆنەی جەژنی لە دایکبوونی حەزرەتی مەسیح درودی خوای لەسەر بێت، جوانترین پیرۆزبایی لە خوشک و برایانمان لە کریستیانەکانی هەرێمی کوردستان و عێراق و جیهان دەکەم، هیواخوازم ئەم جەژنە بە خۆشی و ئارامی بەسەربەرن. هەرێمی کوردستان بە درێژایی مێژوو لانکەی پێکەوە ژیان و قبوڵکردنی جیاوازییەکان و هەمیشە پەناگەیەکی ئارام بووە بۆ خوشک و برایانمان لە پێکهاتەی کریستیان و هەموو ئەو ئاوارە کریستیانانەی کە ڕوویان لە هەرێمی کوردستان کردووە، و هەرواش دەمێنێتەوە، داوامان لە هەموو لایەک ئەوەیە کە ئەم سەقامگیری و پێکەوە ژیان و فرەنەتەوەیی و ئایینیەی کوردستان بپارێزن و ئەو نموونە جوانەی لە کوردستان هەیە پەرەی پێبدرێت. جارێکیتر پیرۆزبایی ئەو جەژنەتان لێ دەکەم، هەمیشە لە ئارامیدا بن.

هێمن هەورامی
جێگری سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان

بنکەی سەربازیی K1 لە پارێزگای کەرکووک بە مووشەک کرایە ئامانج

پێنتاگۆن: لە هێرشەکەدا بەڵێندەرێکی ئەمەریکی کوژراوە و چوار سەربازیش برینداربوونە

ژمارەیەک چەکداری نەناسراو بەموشەک هێرشیان کردە سەر بنکەی سەربازیی K1 باکووری ڕۆژئاوای پارێزگای کەرکووک. لەم بارەیەوە ئەفسەر لە پۆلیسی کەرکووک، حامد عوبێدی ڕایگەیاندووە، ژمارەیەک چەکداری نەناسراو ئێوارەی ڕۆژی هەینی بە دوو موشەک بنکەی سەربازیی K1یان لە باکووری ڕۆژئاوای پارێزگای کەرکووک، کردە ئامانج.

حامد عوبێدی ئاماژەی بەوەشکرد کە لە ئاکامی هێرشەکەدا کارمەندێکی ئەمنی برینداربووە، هاوکات هیچ زیانێک بەر کەولوپەلە سەربازییەکانی نێو بنکە سەربازییەکە نەکەوتووە.

ئەفسەرەکەی پۆلیس ڕاشیگەیاند، دوای ڕووداوەکە هێزە ئەمنییەکان لە ناحییەی یایچی دەستیان بەسەر تووندی وەڵامی دەدەنەوە.

جێی باسە سەربازگەی کەی وەن دەکەوێتە ڕۆژئاوای کەرکووک و پێش ڕووداوەکانی 16ی ئۆکتۆبەر بارەگای میحوەری چواری هێزەکانی پێشمەرگە بوو و ئێستاش هێزەکانی پۆلیسی فیدراڵی، هێزەکانی ئەمەریکا و دژەتیرۆری عێراقی تێدان.

لەکاردانەوەی ئەم ڕووداوەشدا سەرچاوەیەکی ئەمنی بە ماڵپەڕی سۆمەریبیە نیوزی ڕاگەیاندووە، دوای ئەوەی بنکەی کەی وەن لە کەرکووک بەر هێرشی ڕۆکێتی کەوت، هێزەکانی ئەمەریکا ڕێوشوێنی ئەمنی تووندوتوڵ یان لە بنکەی ئاسمانی عەین ئەسەد لەڕۆژئاوای ئەنبار گرتۆتەبەر.

سەرچاوەکە گوتیشی: بۆ هەر ئەگەرێکی نەخوازراو فڕۆکە بەسەر ئاسمانی بنکە دەسووڕێنەوە سەیری هەموو جموجۆڵێک دەکەن ، کە ئامانج لێی هێرشکردنە سەر بنکەکە بێت.

ئەو هێرشە و کوژران و برینداربوونی پێنج ئەمەریکی لەکاتێکدایە کە هەفتەی ڕابردوو مایک پۆمپەیۆ، وەزیری دەرەوەی ئەمەریکا هۆشداریدا و ڕایگەیاند، هەر مووشەکێک لەلایەن ئێرانییەکانەوە یان هێزەکانی سەر بە ئێران لە عێراق ئاراستەی هێزەکانیان بکرێت و ببێتە هۆی زیانگەیاندن بە سوپای ئەمەریکا لە عێراق ,بە ئۆمێدەوارین هەرێمی کوردستان نموونەیەک بێت بۆ عێراق

عەلا مەکی: هەرێمی کوردستان هاوشێوەی وڵاتێکی پێشکەوتووە

سەرکردەیەکی سوننەکان دەڵێت، پێویستە هاوپەیمانان لەبارەی سەرهەڵدانەوەی داعش بیرنە سەرهێڵ بۆ ئەوەی عێراق لەگەڵ هەرێمی کوردستان بگەنە ڕێککەوتن بۆ ڕووبەڕووبوونەوەی داعش، چونکە هەرێمی کوردستان هاوشێوەی وڵاتێکی پێشکەوتووە و شانازی پێوە دەکەین و پێویستە نموونەیەک بێت بۆ عێراق و ئەوانیش چاو لە هەرێمی کوردستان بکەن.

د. عەلا مەکی، نوێنەری پارتی ویفاقی نیشتیمانیی سوننە لە هەرێمی کوردستان، بە ماڵپەڕی فەرمیی پارتی ڕاگەیاندووە، سەرهەڵدانەوەی تیرۆریستانی داعش لە ناوچە کوردستانییەکانی دەرەوەی ئیدارەی هەرێمی کوردستان مەترسیدارە و لە هەموو ناوچەکان سەربان هەڵداوەتەوە، بۆیە پێویستە کۆمەڵگەی نێودەوڵەتی بێنە سەرخەت، هەروەها لەگەڵ عێراقدا قسە بکەن و ئەو پرسە چارەسەر بکرێت و ڕێگە نەدرێت جارێکی دیکە داعش بەهێز ببێتەوە، چونکە لە ئێستادا جارێکی دیکە سەریان هەڵداوەتەوە.

مەکی گوتیشی: پێویستە حکوومەتی عێراق هەماهەنگی و ڕێککەوتن لەگەڵ هەرێمی کوردستان بکات بۆ ئەوەی بە هاوبەشی ڕووبەڕووی داعش ببنەوە تا ئەو ئەمنییەتەی دروست بووە، جارێکی دیکە تێک نەچێت، چونکە ئەو ئەمنییەتەی هەیە، بە خۆێن بەدەستهاتووە. ئەو سەرکردەیەی سوننەکان باسی لەوەشکرد شانازی بە هەرێمی کوردستانەوە دەکەین کە هاوشێوەی وڵاتێکی پێشکەوتووە و ئومێدەوارین عێراقیش وەکو هەرێمی کوردستان بێت و هەرێمی کوردستان نموونەیەک بێت بۆ عێراق، بۆ ئەوەی چاوی لێ بکەن، ئەمەش مجامەلە نییە و واقیعێکە و هەموو خەڵکی هەستی پێ دەکەن و دەیبینن.

www.xebat.net
یەک شەمە 2019/12/29 ژمارە (5900)

پەیامی سەرۆک نێچیرڤان بارزانی بۆ یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان

بە بۆنەی کۆتاییهاتن و سەرکەوتنی کۆنگرەی چوارەمی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستانەوە، بە گەرمی پیرۆزبایی لە یەک بە یەکی ئەندامانی ئەنجوومەنی بالای سیاسی و بەرژەوەندیی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان و ئەنجوومەنی سەرکردایەتیی گشتیی یەکێتی و تەواوی کادیران و ئەندامان و لایەنگرانی دەکەم، هیوای سەرکەوتنیان بۆ دەخوازم.

یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان کە لەسەر ئاستی کوردستان و عێراق خاوەن ئامادەیی و پێگەیەکی کاریگەرە، بە سەرکەوتنی کۆنگرەکەی دەتوانێ رۆڵێکی باشتر بۆ بەدەستهێنانی مافە دەستوورییەکانی هەرێمی کوردستان لە عێراق و خزمەتکردنی زیاتری هەرێمی کوردستان و پاراستنی دەسکەوتەکانی و دروستکردنی یەکڕیزی و تەبایی لەنێوان لایەنە کوردستانییەکاندا بگێڕێت.

هەر لەم بۆنەیەدا بە ڕێزەوە یادی جەنابی سەرۆک مام جەلال دەکەینەوە.

نێچیرڤان بارزانی
سەرۆکی هەرێمی کوردستان
2019/12/27

پەیامی سەرۆک نێچیرڤان بارزانی بۆ یادی لەدایکبوونی حەزرەتی مەسیح

ڕۆژی 2019/12/24 بەڕێز نێچیرڤان بارزانی سەرۆکی هەرێمی کوردستان، بەبۆنەی جەژنی لەدایکبوونی حەزرەتی مەسیح و کریسمس، پەیامێکی پیرۆزبایی ئاراستەی خوشک و برایانی کریستیان لە هەرێمی کوردستان، عێراق و جیهان کرد. ئەمەش دەقی پەیامەکەیە:

جەژنی لەدایکبوونی حەزرەتی مەسیح و کریسمس، بە گەرمی لە خوشک و برایانی کریستیان لە هەرێمی کوردستان، عێراق و هەموو ئەوانە پیرۆز دەکەم کە لە هەر شوێنێکی جیهان ئەم جەژنە دەگێڕن، جەژن و پشوویەکی خۆش و ئارامیان بۆ دەخوازم و هیوادارم ئەم جەژنە لەگەڵ خۆیدا خێر و خۆشی و ئارامی و ئاشتەوایی بۆ هەموان بهێنێت.

لەم یادە پیرۆزەدا، دووپاتی دەکەینەوە کە هەرێمی کوردستان وەک هەمیشە لانکەی پێکەوەژیان و لێبووردەیی و تەبایی و ئاشتەوایی بۆ هەموو پێکهاتەکانی دەمێنێتەوە و لەپێناو ئاشتی و ئارامی و سەقامگیریی ناوچەکەشدا لە هەوڵی بەردەوامدا دەبێت.

کریستیانان لە هەرێمی کوردستان خاوەن و پێکهاتەیەکی ڕەسەنی وڵاتن کە هەمیشە پێکەوە لەگەڵ پێکهاتەکانی دیکەدا بە لێبووردەیی و تەبایی و ئاشتەوایی ژیاون و ڕۆڵیان لە پاراستن و بنیاتنان و پێشخستنی هەرێمی کوردستاندا هەیە. جەژن و یاد و بۆنەکانی ئەوان هی هەموو پێکهاتەکانی کوردستانە و جەژن لە هەمووان پیرۆز بێت.

نێچیرڤان بارزانی
سەرۆکی هەرێمی کوردستان
2019/12/24

دەستلەکارکێشانەوەی سەرۆک کۆمار و تێکچوون و لێکترازانی زیاتری نێومالّی شیعەکان

زانکۆ جاف: خەبات

هەڕەشەکانی سەرۆک کۆماری عێراق بۆ دەست لەکارکێشانەوە لە پۆستەکەی، دۆخێکی نوێی لە عێراق هێناوەتە ئاراوە و دۆخە سیاسییەکەی ئاڵۆزتر کردووە، پێدەچێت کوتلە شیعەکان لەسەر کاندیدکردنی کەسێک بۆ سەرۆک وەزیران ڕازی بن کە خواستی شەقامی لەسەر بێت. عێراقییەکان کاردانەوەی جیاوازیان هەبوو سەبارەت بە ئاماژەکانی بەرهەم سالّحی سەرۆک کۆماری عێراق بۆ دەست لەکارکێشانەوەی لە ئاکامی بەرەنگاربوونەوەی لە بەرامبەر ئەو لایەنە عێراقییانەی سەر بە ئێران، واتا ئەوانەی پێداگری دەکەن لەسەر ئەوەی کە دەبێت دیاریکردنی سەرۆک وەزیرانی نوێ بۆ وڵات لە هەناوی دەسەلاتەوە بێت.

ئاڵۆزییەکانی نێومالّی شیعە

هەڕەشەکانی سەرۆک کۆماری عێراق بۆ دەست لەکارکێشانەوە لە پۆستەکەی، دۆخێکی نوێی لە عێراق هێناوەتە ئاراوە و دۆخە سیاسییەکەی ئاڵۆزتر کردووە، پێدەچێت کوتلە شیعییەکان لەسەر کاندیدکردنی کەسێک بۆ سەرۆک وەزیران ڕازی بن کەخواستی شەقامی لەسەر بێت. نامەکەی بەرهەم سالّح سەرۆک کۆماری عێراق بۆ ئەنجوومەنی نوێنەران، کە ڕاسپاردنی کاندیدی کوتلەی بونیاتنانی بۆ پێکهێنانی حکوومەتی ڕەتکردەوە و ئامادەیی خۆی نیشاندا بۆ دەست لەکارکێشانەوە، دۆخی عێراقی بردە قۆناغێکی نوێوە. هەڵوێستە نوێ یەکەی سەرۆک کۆماری عێراق، کوتلە شیعییە دەسەلاتدارەکانی تەواو تووڕە و شەقامی عێراقیشی دڵخۆش کردووە، بەڵام کوتلە شیعییەکان لە دۆخێکدان، سەرباری تووڕەبیان، ناتوانن هەڵوێستی یەکلاکەرەوە بەرامبەر سەرۆک کۆمار وەربگرن.

خەڵک ناڕواتەوە مالّ، تا داواکارییەکانی جێبەجێ نەکرێت

حەسەن جیهاد ڕاوێژکار لە سەرۆکایەتی کۆماری عێراق، بەدەنگی ئەمەریکای گوتووە "سەرۆک کۆمار وازهێنانی لە پۆستەکەی پێ باشترە، تا کاندیدکردنی کەسێک کە گەل پێی ڕازی نەبێت، چونکە ئەمە کێشەکان قوڵتر دەکاتەوە". ئەوەشی گوتووە: گروەکان لەسەر ماندوو کردنی خەڵکی عێراق و جێهێشتنی شەقام شکستیان هێنا، خەڵک ناڕواتەوە مالّ، تا داواکارییەکانی جێبەجێ نەکرێت. نامەکەی سەرۆک کۆمار بۆ پەرلەمانی عێراق، بەشێک لەلایەنە شیعەکانی تەواو تووڕەکرد، بەتایبەت ئەو لایەنانەی کە لە ئێرانەوە نزیکن و خەڵک لە دژیان ڕاپەڕیوە، بۆیە "هەڕەشەکردن" لە سەرۆک کۆمار بە خیتابەیانەوە ڕەنگی دایەوە.

بێدەنگیی مەرجەعیەت

هەرچەندە هەندێک میدیا باس لە فشارو هەڕەشەکردنی ڕاستەوخۆ لەلایەن ئێران و لایەنە نزیکەکانیەوە لەسەرۆک کۆمار دەکەن، بەڵام تا ئێستا ئەمە لەلایەن سەرۆکایەتی کۆمارەوە پشتڕاست نەکراوەتەوە. حەسەن جیهاد، نەشیاردۆتەوە کە هەندێک لایەنی شیعی بەتایبەت عەسایب و حیزبوڵا بەئاشکرا دژی سەرۆکایەتی کۆمار وەستاونەتەوە، بەڵام دەست لەکارکێشانەوە باشترە، لەکاندیدکردنی کەسێک کە ببێتە مایەی کێشەیەکی گەورە. هەڕەشەکانی سەرۆک کۆمار هەرچەندە وەکو فشار لێکدەدرێتەوە، بەڵام کاردانەوەی گەورەی دروستکرد، جگە لە شەقامی عێراقی، بەشێک لە لایەنە شیعەکان و هەندێک لایەنی سوننەش پاڵپشتیان بۆ دووپاتکردەوە. مەرجەعیەتی بااڵی شیعەکانی عێراقیش، پێچەوانەی هەینیەکانی تر، لە وتاری هەینی دا، خۆی لە خیتابی سیاسی بەدوور گرت، کە ئەم بێدەنگییەی مەرجەعیەت، بە پەیامی ناڕەزایەتی لەبەرامبەر ڕاستەوخۆ لەلایەن ئێران و لایەنە نزیکەکانیەوە لەسەرۆک کۆمار دەکەن، بەڵام تا ئێستا ئەمە لەلایەن سەرۆکایەتی کۆمارەوە پشتڕاست نەکراوەتەوە.

حەسەن جیهاد، نەشیاردۆتەوە کە هەندێک لایەنی شیعی بەتایبەت عەسایب و حیزبوڵا بەئاشکرا دژی سەرۆکایەتی کۆمار وەستاونەتەوە، بەڵام دەست لەکارکێشانەوە باشترە، لەکاندیدکردنی کەسێک کە ببێتە مایەی کێشەیەکی گەورە. هەڕەشەکانی سەرۆک کۆمار هەرچەندە وەکو فشار لێکدەدرێتەوە، بەڵام کاردانەوەی گەورەی دروستکرد، جگە لە شەقامی عێراقی، بەشێک لە لایەنە شیعەکان و هەندێک لایەنی سوننەش پاڵپشتیان بۆ دووپاتکردەوە. مەرجەعیەتی بااڵی شیعەکانی عێراقیش، پێچەوانەی هەینیەکانی تر، لە وتاری هەینی دا، خۆی لە خیتابی سیاسی بەدوور گرت، کە ئەم بێدەنگییەی مەرجەعیەت، بە پەیامی ناڕەزایەتی لەبەرامبەر

ئەسعەد عیدانی کاندیدی کوتلەی بونیاتنان بۆ پێکهێنانی حکوومەت، کە ڕاسپاردنی لەلایەن بەرهەم سالّحەوە ڕەتکرایەوە، پێشتر پارێزگاری بەسرە بووە و سەرکردە لە ڕەوتی حیکمەی نیشتیمانی شیعی، دۆخی عێراقی بە"هەستیار" وەسفکرد و ئاماژەی بەوەکرد ئێستا کاتی دەست لەکارکێشانەوەی سەرۆک کۆمار نییە، گوتیشی: دەست لەکارکێشانەوە دۆخی عێراق زیاتر تێکدەدات، بەتایبەت وەزعی عێراق زۆر مەترسیدارە. وتیشی: دەبوایە سەرۆک کۆمار کەسێکی بێ لایەنی جێی ڕەزامەندی شەقامی ڕاسپاردایە بۆ پێکهێنانی حکوومەت، تۆپەکەی هەڵدایەتە گۆڕەپانی پەرلەمان، بەڵام ئێستا دەست لەکارکێشانەوە بە هەڵاتن لە بەرپرسیارێتی لێکدەدرێتەوە.

دەست لەکارکێشانەوە هەڵاتنە لە بەرپرسیارێتی

سەرچاوەیەکی ئاگادار لە دۆخی سیاسی عێراق کە داوایکرد ناوی بڵاونەکرێتەوە، بەدەنگی ئەمەریکای ڕاگەیاندووە: دۆخەکە بەردەو ئەوە دەڕوات ئێران و کوتلە شیعەکان مل بۆ کاندید کردنی کەسێک بدەن کە ڕای شەقامی لەسەر بێت. سەرچاوەکە، گوتیشی: هەندێک ناو هەن کە جێی ڕەزامەندی شەقامن و ڕەنگە کاندید بکرێن، بەڵام ناتوانین ناوەکانیان ئاشکرا بکەین. لای خۆشیەوە نەجات حسێن ڕاوێژکاری ئەنجوومەنی نوێنەران بۆ دەستەکارکێشانەوەکەی بە چوونەبواری جێبەجێکردن هەژمار دەکرێت. بەشیر حەداد ئاماژەی بەوەشکردووە کە بەوپێیەی سەرکۆمار جێگری نییە، بۆیە بەپێی دەستوور سەرۆکی ئەنجوومەنی نوێنەران پۆستی سەرکۆمار وەردەگرێت و دواتر لەماوەی 30 ڕۆژدا سەرکۆماری نوێ دیاری دەکرێت.

گۆڕاپەڵی نەکردنی لێکەدەدریتەوە.

دەست لەکارکێشانەوە هەڵاتنە لە بەرپرسیارێتی

سەرچاوەیەکی ئاگادار لە دۆخی سیاسی عێراق کە داوایکرد ناوی بڵاونەکرێتەوە، بەدەنگی ئەمەریکای ڕاگەیاندووە: دۆخەکە بەردەو ئەوە دەڕوات ئێران و کوتلە شیعەکان مل بۆ کاندید کردنی کەسێک بدەن کە ڕای شەقامی لەسەر بێت. سەرچاوەکە، گوتیشی: هەندێک ناو هەن کە جێی ڕەزامەندی شەقامن و ڕەنگە کاندید بکرێن، بەڵام ناتوانین ناوەکانیان ئاشکرا بکەین. لای خۆشیەوە نەجات حسێن ڕاوێژکاری ئەنجوومەنی نوێنەران بۆ دەستەکارکێشانەوەکەی بە چوونەبواری جێبەجێکردن هەژمار دەکرێت. بەشیر حەداد ئاماژەی بەوەشکردووە کە بەوپێیەی سەرکۆمار جێگری نییە، بۆیە بەپێی دەستوور سەرۆکی ئەنجوومەنی نوێنەران پۆستی سەرکۆمار وەردەگرێت و دواتر لەماوەی 30 ڕۆژدا سەرکۆماری نوێ دیاری دەکرێت.

دابەشبوونی شەقامی عێراقی

عێراقییەکان کاردانەوەی جیاوازیان هەبوو سەبارەت بە ئاماژەکانی بەرهەم سالّحی سەرۆک کۆماری عێراق بۆ دەست لەکارکێشانەوەی لە ئاکامی بەرەنگاربوونەوەی لە بەرامبەر ئەو لایەنە عێراقییانەی سەر بە ئێران، واتا ئەوانەی پێداگری دەکەن لەسەر ئەوەی کە دەبێت دیاریکردنی سەرۆک وەزیرانی نوێ بۆ وڵات لە هەناوی دەسەلاتەوە بێت. هەندێک لە عێراقییەکان سەرۆک کۆمار بە پێشێلکردنی دەستووری وڵات تۆمەتبار دەکەن، لە بەرامبەردا کەسانی دیکە دەڵێن ڕەتکردنەوەی ئەسعەد ئەلعیدانی بۆ پۆستی سەرۆک وەزیران لەلایەن سەرۆک کۆمارەوە کارێکی نیشتمانی بووە لە بەرامبەر فشاری پارتە گەندەڵەکانی دەکرێنە سەری.

خۆپیشاندەرانی عێراق دژی وەستاونەتەوە.

گوشارەکانی سەر سەرۆک کۆمار

بەرهەم سالّحی سەرۆک کۆماری عێراق دوای چەندان ڕۆژ لە بەرهەڵستیکردنی بەرامبەر بەربژارکردنی سەرۆک وەزیرێکی نوێ بۆ حکوومەتێکی بێلایەن، مشتومڕی دیکەی هێنایە ئاراوە. سەرۆک کۆمار هەردوو بەربژێری پێشوو بۆ پۆستی سەرۆک وەزیران ڕەتکردەوە ئەوانەی لە لایەن ئێرانەوە پشتیوانی دەکران، گوشارەکانی سەر سەرۆک کۆمار لەو بارەیەوە وایکرد کە ئامادەیی خۆی بۆ دەست لەکارکێشانەوەی لە پۆستەکەی پیشان بدات. هەندێک لە عێراقییەکان هیواخواز بوون ڕۆژی هەینی ناڕەزایانی عێراقی هەردوو ڕاسپێدراوانی پێشوو بۆ وەرگرتنی پۆستی سەرۆک وەزیرانیان دەستەبەجێ ڕەتکردەوە.

قەیس خەزعەلی بۆ بەرهەم سالّح:

یان دەستلەکارکێشانەوە یان لەکارلادان

سەرکردەی گرووپی عەسائیب ئەهلی حەق، قەیس خەزعەلی هەڕەشەی لە سەرکۆماری عێراق، بەرهەم سالّح کرد بەهۆی ڕەتکردنەوەی ڕاسپاردنی کاندیدی هاوپەیمانی بنیا بۆ پۆستی سەرۆکوەزیرانی عێراق. قەیس خەزعەلی لە ڕێگەی کەناڵێکی تەلەڤیزیۆنی لۆکاڵییەوە هێرشی کردە سەر بەرهەم سالّح و ڕایگەیاند کە یان دەبێ دەستلەکاربکێشێتەوە یان لەکارلادەبرێت. ڕۆژی پێنجشەمە، سەرکۆمار عێراق، بەرهەم ئەحمەد سالّح داوای لێبوردنی کرد لە ڕاسپاردنی کاندیدی هاوپەیمانی بینا، ئەسعەد عیدانی بۆ پۆستی سەرۆکوەزیرانی داهاتوو، هاوکات ئامادەیی خۆی بۆ دەست لەکار کێشانەوە خستە بەردەم ئەندامانی ئەنجوومەنی نوێنەران. خەزعەلی ئەم هەنگاوەی سەرکۆماری بەبێ پاساو داناوە و ئەو هۆکارانەی کە بەرهەم سالّح بۆ ڕەتکردنەوەی ڕاسپاردنی عیدانی خستوویەتییە ڕوو بە نالۆژێکی لە قەڵەم داوە و ڕایگەیاندووە کە بەپێی دەستوور دەبوایە کاندیدی گەورەترین کوتلەی پەرلەمانیی ڕاسپاردبایە.

قەیس خەزعەلی ئەوەیشی ڕوونکردووەتەوە کە ڕەتکردنەوەی ڕاسپاردنی کاندیدێکی دیاریکراوە ئەرکی سەرکۆمار نییە، بەڵکو ئەرکی کوتلەکانی دیکەی ڕکابەرە و بەڕەتکردنەوەی ڕاسپاردنی کاندیدێکی دیاریکراو بەرهەم سالّح تەرەفگیری کردووە. بە گوتەی خەزعەلی، ڕانەسپاردنی کاندیدی گەورەترین کوتلەی پەرلەمان وڵات دەخاتە پشێویەوە و هەڕەشە لە ئاسایش و سەلامەتی و یەکێتیی عێراق دەکات.

سەرکردەی عەسائیب ئەهلی حەق ئەوەیشی گوتووە کە بەرهەم سالّح دوو ڕێگەی لەبەردەمدایە کە یان دەستلەکاربکێشێتەوە یان لەکارلابدرێت.

پەرلەمانی کرد، بەشیر حەداد لە لێدوانێکی ڕۆژنامەوانییدا ڕایگەیاند، نامەکەی سەرکۆمار بڕیاری دەستلەکارکێشانەوە نییە بەڵکو دەربڕینی ئامادەییە بۆ دەستلەکارکێشانەوە.

جێگری سەرۆکی ئەنجوومەنی نوێنەرانی عێراق گوتیشی: ئەگەر لە ماوەی هەفتەیەکدا سەرکۆمار نامەکەی نەکێشێتەوە، ئەوا بە دەستلەکارکێشراوە هەژمار دەکرێت. بەشیر حەداد داوای لە دادگای فیدڕالی کردووە ڕوونکردنەوە بدات لەبارەی نامەکەی سەرکۆمار. جێگری سەرۆکی ئەنجوومەنی نوێنەران هیچ وردەکارییەکی دیکەی نەخستەڕوو، بەڵام بەپێی دەستوور، سەرکۆمار دەتوانێ نامەی دەستلەکارکێشانەوەی ئاراستەی سەرۆکی ئەنجوومەنی نوێنەران بکات و لە ماوەی هەفتەیەک لەدوای گەیشتنی بە ئەنجوومەنی نوێنەران دەستلەکارکێشانەوەکەی بە چوونەبواری جێبەجێکردن هەژمار دەکرێت. بەشیر حەداد ئاماژەی بەوەشکردووە کە بەوپێیەی سەرکۆمار جێگری نییە، بۆیە بەپێی دەستوور سەرۆکی ئەنجوومەنی نوێنەران پۆستی سەرکۆمار وەردەگرێت و دواتر لەماوەی 30 ڕۆژدا سەرکۆماری نوێ دیاری دەکرێت.

مەرجەعیەتی بااڵی شیعەکان لە میانەی وتاری باوی هەینی خۆیدا ڕوونکردنەوە لەسەر قەیرانی دیاریکردنی سەرۆک وەزیرانێکی نوێ بۆ عێراق بدات، ئەوەی ڕوشی وڵاتەکەی زیاتر ئاڵۆزکردووە. بەڵام سالّح ئایەتوڵا عەلی سیستانی ئەم جارەیان باسی لە بارودۆخی سیاسی عێراق لە وتارەکەیدا نەکرد و خۆی لە مشتومڕی چینی سیاسی وڵات بەدوور ڕاگرت، ئەو گروپەی کە شەقامی نارازی عێراقی سەرزەنشتیان دەکەن و بەگەندەڵکاران ناویان دەبەن. نارەزایەکانی شەقامی عێراقی دژ بە دەسەلاتدارانی ئێستا وڵات وا پێدەنێتە چوارەم مانگییەوە و هەتا ئێستا لە میانەی تووتیژییەکاندا زیاتر لە 460 عێراقی کۆژراون و 25 هەزاریش بریندار بوون.

ئەو پڕۆژانەی بێ مۆڵەتی حکوومەت دروستکراون بە مەرج کارەبایان پێدەدرێت

بەڕێوەبەری گشتیی کارەبای هەولێر دەڵێ، ئەو کەسانەی بێ مۆڵەتی حکوومەت پڕۆژەی پەلەوەری یان باڵاخانەیان لەسەر زەوییە کشتوکاڵییەکان دروست کردووە، لە ماوەیەکی دیاریکراودا و بە چەند مەرجێک نیشتمانییان پێ دەدرێت، ئەوانەیشی بە نایاسایی کارەبایان راکێشاوە، سزا دەدرێن. حوسێن حەمەد، بە مالپەڕی فەرمیی پارتی دیموکراتی کوردستانی ڕاگەیاند: ئەو کەسانەی کە پڕۆژەکانیان بێ مۆڵەتی حکوومەت بووە، وەک پڕۆژەی پەلەوەری و کشتوکاڵی و هەبوونی کەفیل و پڕکردنەوەی بەڵێننامەیەک، کە ئامادە بینای گەورە، تا ئێستا کارەبای نیشتیمانییان پێ نەدراوە، بە چەند مەرجێکیش کارەبایان پێ دەدرێت. دەشڵێت: لە ئێستاوە تاوەکو ڕۆژی یەکی شوباتی ساڵی 2020 بە مەرجی هەبوونی کەفیل و پڕکردنەوەی بەڵێننامەیەک، کە ئامادە کراوە، کارەبای نیشتمانییان پێ دەدرێت، ئەگەر پێشتریش بە سەرپێچی کارەبایان ڕاکێشابێت، سزا دەدرێن.

سەرۆ دزەیی: مانگی داهاتوو پارە بۆ بەڵێندەران خەرج دەکرێت

بڕیارە لە ناوەڕاستی مانگی داهاتوودا حکوومەتی هەرێمی کوردستان پارەیەکی زۆر بۆ بەڵێندەران خەرج بکات، بەرپرسێکی یەکێتیی بەڵێندەرانیش گەشبینە لە ساڵی نوێدا هەلی کار بۆ هاوواڵتیان و بەڵێندەرانیش زیاتر بێت.

سەرۆ دزەیی، سەرۆکی لقی هەولێری یەکێتیی بەڵێندەرانی کوردستان، بە مالپەڕی فەرمیی پارتی دیموکراتی کوردستانی ڕاگەیاند: لە ناوەڕاستی مانگی داهاتوودا حکوومەتی هەرێمی کوردستان پارەیەکی زۆری بەڵێندەران خەرج دەکات، پارەکەش بە دوو شێوە دەبێت، ئەو پڕۆژانەی 85%ی تەواوبوونە، پارەیان بۆ خەرج دەکرێت لەگەڵ ژمارەیەک پڕۆژەی بەردەوام وەک ڕێگاوبان و دروستکردنی سایلۆ.

بەرپرسەکەی بەڵێندەران دەشڵێت: ئێمە لای خۆمانەوە داوای خەرجکردنی قەرزی پێشترمان کردبوو و بڕیارە ئەوەش بەشێکی خەرج بکرێت و لە ئایندەیەکی نزیکدا فەرمانی خەرجکردنی پارەکە دەدرێت، بەڵام نازانین چەندە.

هەولێر.. دوو خواردنگە و حەوت کارگەی دروستکردنی پاککەرەوە داخران

بەڕێوەبەرایەتی کاروباری پاراستنی تەندروستیی هەولێر لە هەژماری تایبەت بەخۆیان لە تۆڕی کۆمەڵایەتی فەیس بووک باڵاویان کردووەتەوە: ڕۆژی شەممە 28ی 12ی ?2019 بەهۆی پابەندنەبوون بە ڕێنماییەکانی تەندروستی، دوو خواردنگە لە شەقامی ئیسکان داخران. د. سەرهەنگ جەلال، بەڕێوەبەری بەڕێوەبەرایەتیی کاروباری پاراستنی تەندروستیی هەولێر ڕایگەیاندووە، کە تیمەکانی تەندروستیی خۆراک لە هەڵمەتێکی گەڕان و پشکنین لە شەقامی ئیسکان، دوو خواردنگەیان داخست، کە مەرجەکانی تەندروستیایان تێدا نەبوو. بەڕێوەبەرایەتیی کاروباری پاراستنی تەندروستیی هەولێر لە ڕاگەیاندراوێکدا ئاماژە بەوە دەدات، لە هەولێر حەوت کارگەی دروستکردنی پاککەرەوە داخران.

هەر دوێنێ، بەڕێوەبەرایەتیی کاروباری پاراستنی تەندروستیی هەولێر پەیوەندی بە خاوەنی دوو خواردنگەکەوە کرد و ڕایگەیاند، کە بڕیارە بۆ ماوەیەک داخرێن. هۆکاری داخستنەکەش بۆ ئەوە دەگەڕێتەوە، کە ئەو دوو خواردنگەیە هیچ ڕێکارێکی پاراستنی تەندروستیی بۆ کۆرۆنا جێبەجێ نەکردووە.

بەڕێوەبەرایەتیی کاروباری پاراستنی تەندروستیی هەولێر ڕاگەیاندراوێکی دیکەی لە پەیجی فەرمیی خۆی، لە تۆڕی کۆمەڵایەتیی (فەیسبووک) بڵاو کردەوە، تێیدا هاتووە: بەهۆی پابەندنەبوون بە ڕێنماییەکانی تەندروستی، حەوت کارگەی دروستکردنی پاککەرەوە لە بنەسڵاوە، دارەتوو، کەسنەزان و ڕێگای گوێڕ، کە مۆڵەتی تەندروستیشیان نەبوو، داخران.

لەمبارەیەوە و لە ڕاگەیاندراوەکەدا د. سەرهەنگ جەلال، بەڕێوەبەری بەڕێوەبەرایەتیی کاروباری پاراستنی تەندروستیی هەولێر جەختی کردەوە: تیمی کارگەکان لە ئەنجامی هەڵمەتێکی گەڕان و پشکنین، دوو کارگە لە بنەسڵاوە، دوو کارگە لە دارەتوو، دوو کارگە لەڕێگای گوێڕ و یەک کارگەیان لە کەسنەزان داخست، کە مۆڵەتی تەندروستییان نەبوو. ئاماژە بەوەش دەکەن کە تیمەکان ڕۆژانە لەپشکنینی شوێنە گشتییەکان بەردەوامن و بۆ ئەم مەبەستەش داوا لە هاوواڵتیان دەکەین لەکاتی بینینی هەر سەرپێچییەک تیمەکانمان ئاگادار بکەنەوە، بۆ بەدواداچوون پەیوەندی بە ژمارە تەلەفۆنی 07505571967 بکەن.

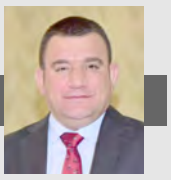
چۆمان... بەهۆی دارمانی هۆڵێک 26 سەرئاژەڵی هاووڵاتییەک لەناوچوون

پێشنیوەڕۆی دوێنێ شەممە، بەهۆی دارمانی هۆڵێکی بەخێوکردنی ئاژەڵان، 26سەر بزنی هاووڵاتییەکی قەزای چۆمان مردارببوون. ئەحمەد نەجات، بەرپرسی بنکەی بەرگری شارستانی چۆمان بە کوردستان تیڤی ڕاگەیاند: بەیانی ڕۆژی شەممە /28/1/2 بنکەی بەرگری شارستانی چۆمان هۆڵێکی بەخێوکردنی ئاژەڵان دارماوە، دەستبەجێ تیمەکانمان گەیشتنە شوێنی ڕووداوەکە، بەداخەوە بەهۆی دارمانی هۆڵەکە، 26سەر بزنی هاووڵاتی مەلاشێخ مستەفا عەلی لەناوچوون، کە ناوبراو ئاژەڵدارێکی سنووری قەزای چۆمانە. بەرپرسی بنکەی بەرگری شەرستانی چۆمان هۆڵێکی بەخێوکردنی ئاژەڵان دارماوە، دەستبەجێ تیمەکانمان گەیشتنە شوێنی ڕووداوەکە، بەداخەوە بەهۆی دارمانی هۆڵەکە، 26سەر بزنی هاووڵاتییەکی قەزای چۆمان مردارببوون. ئەحمەد نەجات، بەرپرسی بنکەی بەرگری شارستانی چۆمان بە کوردستان تیڤی ڕاگەیاند: بەیانی ڕۆژی شەممە /28/1/2019 تیمەکانمان گەیشتنە شوێنی ڕووداوەکە، بەداخەوە بەهۆی دارمانی هۆڵێکی بەخێوکردنی ئاژەڵان دارماوە، دەستبەجێ تیمەکانمان گەیشتنە شوێنی ڕووداوەکە، بەداخەوە بەهۆی دارمانی هۆڵەکە، 26سەر بزنی هاووڵاتی مەلاشێخ مستەفا عەلی لەناوچوون، کە ناوبراو ئاژەڵدارێکی سنووری قەزای چۆمانە. بەرپرسی بنکەی بەرگری شەرستانی چۆمان بە کوردستان تیڤی ڕاگەیاند: بەیانی ڕۆژی شەممە /28/1/2019 تیمەکانمان گەیشتنە شوێنی ڕووداوەکە، بەداخەوە بەهۆی دارمانی هۆڵێکی بەخێوکردنی ئاژەڵان دارماوە، دەستبەجێ تیمەکانمان گەیشتنە شوێنی ڕووداوەکە، بەداخەوە بەهۆی دارمانی هۆڵەکە، 26سەر بزنی هاووڵاتی مەلاشێخ مستەفا عەلی لەناوچوون، کە ناوبراو ئاژەڵدارێکی سنووری قەزای چۆمانە. بەرپرسی بنکەی بەرگری شار

دۆزی کورد و تەنگژەکانی عێراق

وەیسی سەعید وەیسی

لە پەراوێزی گوتاری بەرێز مەسرور بارزانی
کابینەی نۆیەم کابینەی خزمەتگوزاری و چاکسازی

دوای **100**رۆژتێپەڕبوون بەسەردەستبەکاربوونی کابینەی نۆیەمی حکوومەتی هەرێمی کوردستان لەمیانەی گوتارێکیدا بەرێز مەسرور بارزانی پێناسەی کابینەکەی کرد کە لەگەڵ ئەوەی **100**رۆژماوەیێکی کەمە بۆکارکردن، بەڵام کاری گرنگ و ستراتیژی گەورە ئەنجام دراون کە ئەمەش وای کردووە کوردستانیان بەئومێدێکی زۆرەوە سەیری داهاتووی کارەکانی کابینەی نۆیەم بکەن، چونکە هەموو لایەک گەواهی ئەو ڕاستییە ئەدەن لەماوەی **100**رۆژی کارکردنیدا کابینەی نۆیەم چەندین پرۆژەی خزمەتگوزاری و بڕیاری گرنگ و پرایەخی ئەنجام داوە لە بەرژەوەندیی هاوواڵتیان، ئەمەش ئاماژەیەکی ڕوونە لەسەر کارە خزمەتگوزارییەکانی حکوومەت کەوای کردووە تەواوی کوردستانیان کارو چالاکییەکانی حکوومەت بەرز بنرخێنن، بەڵام دەبێ ئەوەشمان لەیادبێت کە ئەم کابینەیە تەواوکەری کارەکانی کابینەکانی پێشوترە، بەڵام جیاوازتر لە ڕووی سیستەمی بەڕێوەبردن کارەکات. بۆ بەرەنگاربوونەوەی گەندەڵی و ئەنجامدانی چاکسازی و کەمکردنەوەی ڕۆتین و بە سیستەم کردنی حکوومەت و شەفافییەت کە هەموو ئەمانەش کاریگەربیان هەیە لەسەرچاکترکردنی ژیان و گوزەرانی هاوواڵتیان و مۆدیلێکی جوانی بەرێوەبردنی هێناوەتە کایەوە کە لە سایەیدا هاوواڵتیان هەست بەبوونی خۆیان دەکەن .

لێرەوە بەگرنگی دەزانین لەپەراوێزی گوتارەکەی سەرۆکی حکوومەت بەکورتی هەڵوەستە لەهەمبەر چەند خاڵێکدا بکەین:

یەکەم: راستە **100**رۆژ لەتەمەنی کابینەی نۆیەم بەرێ کراوە، بەڵام کاتی زۆرتری لەبەردەم ماوە بۆکارکردن کە بەدڵنیاییەوە خودی کابینەکەش پلانی تری هەیە لەپێناو باشترکردنی ژیانی هاوواڵتیان وخزمەتکردنی خاک وخەڵکی کوردستان.

دووەم: ئەم کابینەیە هی هەموو خەڵکی کوردستانە بەبێ جیاوازی ئایین و نەتەوە، بۆیەش گرنگە هەموو لایەک هاوکار و پشتیوانی بن بۆسەرخستنی کارەکانی لە پێناو باشتر کردنی ژیان و گوزەرانی هاونیشتمانیان و بەرەوپێشبردن و پاراستنی کوردستان.

سێیەم: لەئێستادا کابینەی نۆیەم وەک بەشێک لەکارنامەکەیدا پرۆژە یاسای چاکسازی لەخانەنشینی و موچە و دەرماڵە و بەخشین و ئیمتیازاتەکانی دیکە ڕەوانەی پەرلەمانی کوردستانی کردووە کە بەمەش وێرای ئەنجامدانی چاکسازی کارەکانی داهاتووی هەرێمی کوردستان شەفافتر و دادپەروەرانە بەرێوە دەچن و چیتر و لەژێرهەرناو و بیانوویێک ڕێگە نادرێت سامانی گشتی بەهەدەر بدرێت، کە ڕاستەوخۆ ئابووری کوردستان بەرەوپێش دەبات و لەخزمەتی بەرژەوەندیی گشتیدا بێت.

خوای گەورە هاوکار و پشتیوانی هەموو لایەکمان بێت.

فاتیح ئیسماعیل ئەحمەد

نەتەوەی کورد دوور لە خواستی خۆی دابەشکراوە بەسەر چوار وڵاتی نەتەوەیی جیاوازدا، لەگەڵ ئەوەشدا قەدەری کورد وایە کە سروشتیش جۆرێک لە ستەمی لێ کردووە بەوەی لە سنوورێکی داخراودایە، واتا نەبوونی سنووری ئاوپی یان سنووری بە یەکێک لەو وڵاتانەی کە بڕوایان بەمافی گەلان هەبێت.

هەرچەندە کوردستان سنووری ئاوی هەبووە، بەڵام لێی زەوتکراوە و لە ئێستادا زۆر زەحمەتە وەربگیرێتەوە، چونکە بە جۆرێک دیموگرافیای گۆڕاوە زۆر بەزەحمەت ئاسەوارێکی کوردی بوونی بەدی دەکرێت، یاخود هەر نەماوە کە ئەو جێگایەی هی کورد بووبێت، بۆ نموونە: سنووری کورد لە باشوور و ڕۆژهەڵات هەتا سەر کەندەاوی فارس دڕێژبووبووە، بەڵام لە ئێستادا ئاسەوارەکەیان بەجۆرێک گۆڕیوە داواکردنەوەی بۆتە ئەستەم؟!.

ئەمە لە لایەک و لەلایەکی دیکەش کورد نەیتوانیوە کەڵک لە ئاین وەک لایەنی باوی کۆمەڵایەتی و میژوو وەربگرێت تا بەچەشنی گەلانی دیکە سوودی لێ وەربگرێت، بەڵکو بەپێچەوانەوە کورد سوودی گەیاندووە بە ئاین. هەروەها کورد نەیتوانیوە کەڵک وەربگرێت لە دونیای مۆدێرنیتە تا ببێتە فاکتێکی پاڵپەستۆ یاخود بە شێوەیەک لە شێوەکان پاڵپشتێکی زۆر شێلگیرانە بۆ دۆزەکەی. ئەگەر باشووری کوردستان بەنموونە وەربگرین، کە ئەمانە هەمووی لەلایەک و لە لایەکی دیکەش حکوومەتی عێراق بە دڕێژایی میژوو نەیتوانیوە خوێندنەوەیەکی عاقڵانە بۆ دۆزی کورد بکات تاوەکو بەشێوەیەکی دیموکراسی و یاساییانە لێک تێگەیشتنی دوولایەنانەی پێکەوەیانە بەرجەستە بێت. بەڵکو هەمیشە چاوی لە هێز بووە بۆ سەرکوتکردن و لەناوبردنی کورد و جوڵانەوەکەی، بۆ نموونە: شەڕ و کوشتارەکان دژ بە میرنشینەکان و شۆڕشەکان بەڵکو لەوەش زیاتر بوو کە دوژمنکارییەکانیان گەیشتە ئاستی ڕشە کوژی سڤیلی کورد وەک (ئەنفال ، کیمیاباران، ڕاگواستن و کوشتنی بەکۆمەڵ ...هتد) واتا جگە لە مەنتقی هێز پەنا نەبراوەتە بەر لۆژیکێکی دیکە، تا بەو شێوازە بتوانێ بەسەر جوڵانەوەی کورددا زاڵ بێت و کوردیش ناچار بێت خۆی بەدەستەوە بدات؟!. بەڵام هەنگاوەکانیان نا لۆژیکییە کە بە ئێستاشەوە وەک لە عێراقی نوێدا پەنا براوەتە بەر هێز بۆ سڕینەوە و نەمانی قەوارەی و تاکی کورد، وەک هەنگاوی نان بڕین و گەلێک شتی دیکە کە هەموویان شکستیان هێناوە و کوردیش هەر لەبەرەوپێشچوندایە. بەواتایەکی دیکە عەقڵیەتی کوودەتا بۆ سڕینەوە و نەهێشتنی تەنانەت مافە دەستوورییەکانیش هێشتا ئامادەیی تەواوی هەیە لەلای دەسەڵات و هێزە سیاسی و تەنانەت تاکەکانیش؟!.

باشتر وایە لۆژیکی هێزە سیاسی و کەسایەتییە عێراقییەکان بگۆڕدرێت (کە دەڵێن عێراقی مەبەست عەرەبە بە سوننە و شیعەوە) ، چونکە هەموو ڕێگاکان بەکارهێنران بێ ئەنجام بووە و لە هیچیان سەرنەکەوتن، بەڵکو بەردەوامیش عێراق لە تەنگژەی سیاسی و سەربازی و ئەمنی و کۆمەڵایەتی هەردا بووە و هەیە. بۆیە باشترە بیربکرێتەوە لە قبوولکردنی گەلی کورد بەوەی کە گەلێکی خاوەن ماف و میژووە، بۆ کۆتاییهێنان بەو تەنگژانەی عێراق کە هەتا ئێستا بەردەوامە، کە دیارە ئەو دۆخەی عێراق لەلایەن عێراقییەکانەوە ئاڕاستە ناکرێت، بەڵکو لەدەرەوە ئاڕاستەیان دەکەن و نەیانتوانیوە چارەسەری تەنگژەکان بکەن کە خۆیان دروستیانکردووە نەک نەتەوەی کورد و کوردستان، چونکە تەنگژەی ئەمڕۆ دەسپێڕن بەسبەی؟!.

ئەوەش بەڵگەنەویستە کە گەلی کورد دەستبەردای مافەکانی نابێت و ئەو عەقڵییەتەش نەگۆڕێت ئەوا عێراق سەقامگیر نابێت و بەردەوامیش تەنکژە دەگۆڕێت بە تەنکژە وەک ئێستای بەغدا کە ئەمڕۆ شتێکە و سبەی شتێکی ترە، ڕۆژانە و هەفتانە تەنگژەی نوێ لەدایک دەبێت و بەجۆرێک لە جۆرەکان ڕۆلەکان دەکوژرێن و هیچ ئاسۆیەکی چارەسەر و خۆشگوزەران بەدی ناکرێت لە عێراقدا.

دەست لەکارکێشانەوەی (عادل عەبدولمەهدی) و چارەنووسی ناوچە جێناکۆکەکان

ناسر مەلا حەکیم

دوابەدوای ناڕەزایەتییەکانی خەڵک کە بوو بەهۆی ڕشتنی خوێنێکی زۆر، سەرۆک وەزیرانی عێراق دوای کەمتر لە دوو کاتژمێر لە بانگهێشتنەکەی "سیستانی" بۆ وەرگرتنەوەی متمانە لەحکوومەت لە هەمان ڕۆژی هەینی ڕێکەوتی (29/11/2019)" عادل عەبدولمەهدی" بە مەبەستی ئەوەی کە چیتر وڵات نەخزێتە ناو شەڕێکی خوێناوی و ئاژاوەگێڕییەوە بریاری دەست لەکارکێشانەوەی خۆی بۆ پەرلەمانی عێراقی ڕاگەیاند، بۆئەوەی (ئەنجومەنی نوێنەران) بتوانێت حکوومەتێکی تازە هەڵبژێرێتەوە کە لە بەرژەوەندیی گەلی عێراقدا بێت.

ئەوەی جێگای ئاماژەپێکردن و هەڵوێستە کردنە لە ماوەی دەستبەکاربوونی "عادل عبدالمهدی" وەکو (سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران) هەنگاوی باش نرا بۆ بەرهوپێشبردنی وڵات و بەرەنگاربوونەوەی گەندەڵکاران، هەر لەسەر ئاستی ئیقلیمی و نێودەوڵەتیشدا هەنگاوی باش نرا بۆ بەرەوپێشبردنی پەیوەندییە دیپلۆماسییەکان و گرێبەستە بازرگانییەکان و ئاوەدانکردنەوەی عێراق لە گەڵ هەرێمی کوردستانیش هەنگاوی باش نرا بۆ چارەسەر کردنی گرفتەکانی نێوان هەرێم و بەغدا لە ڕووی بودجە و مووچە و ڕادەستکردنی بڕی هەناردەی نەوت بە کۆمپانیای نەوتی سۆمۆ و کاراکردنەوەی لیژنەی هاوبەشی بۆ چارەسەرکردنی ماددەی 140ی دەستوور، گفتوگۆکان قۆناغی باشیان بڕیبوو، هەردوو لا بە گەشبینییەوە هەنگاوەکانیان بەرەو پێشەوە ئەنا و هەڵسەنگاندنیان بۆ دەکرد و هەمووەمان چاوەڕوانی واژۆکردنی ڕێککەوتننامەی نێوان (هەرێم و بەغدا)مان دەکرد، لێرەدا پرسیار ئەوەیە کە ئایا لە دوای "عادل عەبدولمەهدی" حکوومەتی کاربەڕێکەر یان هەر حکوومەتێکی تازەی تر توانای بە ئەنجامگەیاندنی ئەو ڕێککەوتنانەی هەیە؟ لەوەش گرینگتر ئایا چارەنووسی ناوچە جێناکۆکەکان بە (کەرکوک)یشەوە بەرەو کوێ دەچێت؟ یان هەر حکوومەتێکی تر کە لەدایک دەبێت بەپەرۆشەوە بۆ ئایندەی ئەم وڵاتە هەنگاو دەنێت؟ لە کاتێکدا ئەمڕۆ لە هەموو کاتێکی تر زیاتر شۆڤێنیزمی عەرەبی هەوڵی تێکدان و لەباربردنی هەموو ئەو پێشکەوتنانەی کە لە ماوەی ڕابردوودا لە هەرێمی کوردستان بە دەستهاتوون یان لە ناوچە کوردستانییەکانی دەرەوەی هەرێم هەوڵەکانیان بۆ داگیرکردنی مووڵک و مالی خەڵکی کورد چڕترکردۆتەوە، دەیانەوێت دیموگرافیای ناوچەکان بشێوێنن، لە کەرکوک ڕۆژانە فەرمانبەرە کوردەکان دەردەکرێن و ژمارەی دامەزراندنی خەڵکی نامۆ بە شارەکە لە زیادبوونداین و ڕێژەی کوردەکان ڕۆژبەڕۆژ لە کەمبوونەوە دایە! بۆ بەرهەڵستیکردنی ئەم کارە نادەستوورییانە و پێشگرتن لە زێدەڕۆیی کە بە ناوی (دین و مەزهەب و نەتەوە) لە سەر ئەرزی واقعی ناوچە کوردستانییەکانی دەرەوەی هەرێم کە بەئەجندای دەرەکی بۆ شکستپێهێنانی ئەزموون و پێشکەوتنەکانی هەرێمی کوردستان ئەنجام دەدرێن، دەبێت ئێمەی کورد بە هەموو لایەن و پێکهاتە و حیزبە سیاسییەکانی سەر گۆڕەپانی کوردستان یەک دەست و یەک ڕیز ناو مالی خۆمان پتەو و ڕێک بخەین بۆ ئەوەی بتوانین کۆتایی بەم ڕەفتارە دوژمنکارییانەی ناحەزەکانمان لە ناوچەکە بهێنین.

سوورە مەرگەیی

لە زاویتەوە بۆ شارستێن

میژووی بزووتنەوەی ڕزگاریخوازی کورد پڕپەتی لە داستان و گیان بەخشینی پەرجوو ئامێز، بەڵام کات و شوێن و هەستیاری ئەو قۆناغەی داستانەکەی تێدا ڕووداوە وا دەکات ئەم داستان لەو داستان جیا بکاتەوە، بۆ نموونە:

گرنگی و گەرووەیی داستانی خواکورک لەوەدا نەبوو دوژمن چەند کوژراو و بریندار و دیلی هەیە و پێشمەرگەش چەند شەهید و بریندارى هەیە، داستانەکە لە کاتێکدا بوو ڕژێمی بەعس لە شەڕی هەشت ساڵەی عێراق و ئێران بە سەرکەوتوویی هاتبووە دەر و ناوچە ئازاد کراوەکانی ژێر دەسەڵاتی هێزی پێشمەرگەشی داگیر کردبوونەوە، بەوەش غروورییەت گرتبووی، جا گەورەیی ئەو داستانە لەوەدابوو پێشمەرگە لە خواکورک غروورییەتی دوژمنی تیکشکاند و ئەنفالی بە چۆکدا هێنا ، هۆکاری ئەو سەرکەوتن و غروور شکاندنەی ڕژێم دەگەڕێتەوە بۆ ئەوەی سەرۆک بارزانی ڕاستەوخۆ سەرپەرشتی داستانەکەی دەکرد، ئەوەش هێزی زیاتری بە پێشمەرگە دەبەخشی.

بۆچی تا ئێستاش باس لە داستانی کۆڕێ دەکرێ؟ خۆ لە زۆر داستانی تردا دوژمن خەسارەی گیانی و مالی زۆرتری لێکەوتبوو، بەڵام زیاتر باس لە دەستانی کۆڕێ دەکرێ، گەورەیی داستانی کۆڕی لەوە دایە کە سەرکەوتنی بە شکستی دوای ڕاپەڕین بەخشییەوە، یان گەورەیی داستانی پردێ و سحێلا لەوە دایە کە چۆکی بە گەلەکۆمەیەکی هەرێمی دادا و گەورەترین خەونی دوژمنان و وڵاتفرۆشانی ناوخۆی لە گۆڕناو حکومەتی هەرێمی لە ناو پیلانێکی فرە جەمسەر دەرهێنا.

داستانی زاویتە و داستانی شارستێنیش دوو داستان بوون لە دوو کات و دوو شوێنی جیاوازدا هەرچی داستانی زاویتە بوو لە سەرەتای شۆڕشی ئەیلول و وەڵامدەرەوەی سەرەڕۆیی ڕژێمی داگیرکاری بەغدا بوو، هەرچی داستانی شارستێنیش بوو لە سەرەتای شۆڕشی گوڵان و وەڵامدەرەوەی پیلانێک بوو کە لەژێر چاودێری ئەمەریکا بەڕێوەچوو، ئاسان نییە میژووش بتوانێ گەورەیی ئەو دوو داستانە دەربخات، بۆیە بۆ دەرخستنی گەورەیی ئەو دوو داستانە فەرموودەیەکی سەرۆک بارزانی وەک بەڵگە دەخەمەڕوو.

لە ساڵی **2003**و لە یادی داستانی شارستێن لەگەڵ کەسوکاری شەهیدانی داستانەکە و چەند پێشمەرگەیەکی بەشدارىبوو سەردانێکی سەرۆک بارزانیمان کرد، لە باسی گەورەیی داستانی شارستێندا فەرمووی: شۆڕشی ئەیلول شۆڕش نەبوو، داستانی زاویتە کردی بە شۆڕش، شۆڕشی گوڵانیش شۆڕش نەبوو، داستانی شارستێن کردی بە شۆڕش.

وەک پێشتر ئاماژەم بۆ کرد زۆر جاران کات و شوێن و هەستیاری قۆناغەکە گەورەیی بە داستانەکان دەبەخشێ، جا ئەگەر داستانی خواکورک شکستی بە گەردەلوولی ئەنفال هێنابێ، داستانی کۆڕێ سەرکەوتنی بە شکستی دوا ڕاپەڕین بەخشی بێ، داستانی سحێلا خەونی داگیرکارانی کوردستان و وڵاتفرۆشانی ناوخۆی لە گۆڕ نابێ، ئەوا داستانی زاویتە و شارستێنیش بلێسەی دەستپێکی دوو شۆڕش و ناسنامەی دوو شۆڕش بوون.

لە 43 ساڵیادی داستانی شارستێن
داستانی شارستێن ئەلقەی هاوبەستەبوونی شۆڕشی ئەیلوول و گوڵان بوو

محەمەد عەلی*

دەربارەی داستانی مەزنی شارستێن زۆر نوسراوە، بە یادەوەری ئەو داستانە، بۆ ئەمساڵ بە پێویستمان زانی کە لەسەر سنوورو جەماوەری ناوچەکە بنووسین، بە تایبەتی دوو داستان و ڕاپەرین لەو ناوچەیە لەسەردەمی شۆڕشی مەزنی ئەیلوول و شۆڕشی گوڵانی پێشکەوتنخواز بەرابەرایەتی پارتی دیموکراتی کوردستان و سەرکردایەتیی مستەفا بارزانی.

تایبەتمەندیی ناوچەی مەرگە

ناوچەی مەرگە پێکهاتووە لە 49گوند و لە سنووری ئیدارەی ناحیەی بنگردە، پێشتر تاکو ساڵی 1970 سەر بە قەزای پشدەر بووە، دواتر خراوەتە سەر قەزای ڕانیە و لەساڵی 1976بە دواوە کەوتووەتە سەر ئیدارەی قەزای دووکان.

ناوچەکە زۆر دەوڵەمەندە لە بواری کشتوکاڵی و ئاژەڵداری، جەماوەرەکەی خەڵکێکی نیشتمانپەروەرو دلسۆز و میواندۆستن.

لەڕووی کۆمەڵایەتی چەندین ئاکاری جوانیان هەیە، لەڕووی نوسین وخوێندنەوەو قسەکردن لەزمانی ڕەسەنی ریزمانی کوردی زۆر نزیکن.

لەڕووی جوگرافییەوە زێتی بچووک لە ناوچەی پشدەر جیای دەکاتەوە، سنووریکی ناوچەی شارباژێرەو سنوریکی دیکەشی ناوچەی سوراشە. لە سەردەمی دەسەڵاتی دەوڵەتی عوسمانی گوندی مەرگە قەزا بووە.

لەسەرهەڵدانی شۆڕشی ئەیلوول لە 11/9/1961 خەڵکی ئەم ناوچەیە ڕۆڵێکی کاریگەریان هەبووە، بۆ نموونە:

لەساڵی 1962بنکەیەکی پسشمەرگە لە ناوچەکە کرایەوە بەناوی بنکەی ئاسۆس، لە سەرەتا محەمەد ئەمین مام کەریم و دواترعەریف عەلی حسێن و دواتریش عومەر میراو بەرپرسی ئەو بنکەیە بوون.

دانیشتوانی ناوچەکە زۆر دلسۆزانە لە دەوری ریکخستنەکانی حزب کۆبوونەوە. لە ڕوی ریکخستنەوە، ئەو کاتە لیژنەی ریکخراوی مەرگە هەبوو لە ساڵی 1965. لەبواری سەربازی، بەتالیۆنێک لەو سنورە کرایەوە کە ئەحمەد حەمەدەمین دزەیی فەرماندەی بەتالیونەکە بوو، هەر لەو ساڵەدا عەریف دەرویش بوو بە ئامر بەتالیونی چواری مەرگە، کە کەسیکی زۆر بەتوانا بوو، لە بواری سەربازی و کۆمەڵایەتی لە سنورەکە لەگەل ریکخستنەکانی پارتی زۆر هاوکاربوو، خەڵکی سنورەکەش لە بواری هاوکاری و خزمەتگوزاری زۆر هاوکار بوون. بەتالیونی چوار سەر بە هیزی رزگاری بوو. لە ساڵی 1968ئەو بەتالیونە(16) لقی پێشمەرگەی هەبوو کە لە80%ی لە دانیشتوانی سنورەکە پێکهاتبوون.

ڕژێمی عیراق بەوهێزە زۆرە لە سنوورەکە تەنگەتاو بوون و بریاریاندا پەلاماری ناوچەکە بدەن.

پەلاماردانی ڕژێم بۆ ناوچەی مەرگە

لە پایزی ساڵی 1969 هێزێکی زۆری ڕژێم بە پالپشتی تۆپخانەو فڕۆکەی جەنگی و هاوکاری بەکریگیراوانی بە ناو کورد کە لە پێشی سوپای عیراقەوە ڕووبەڕووی سەنگەرەکانی پێشمەرگە دەبوونەوە، لە ماوەیەکی کەمدا زۆربەی گوندەکانی ناوچەکەیان داگیرکرد و 29 گوندیان کەوتە ژێردەسەلاتی ڕژێم، جەنابی مستەفا بارزانی لە داگیرکردنی ئەو ناوچەیە زۆر نیگەران بوو، فاخیر میرگەسوری نارد ناوچەکەو لە بەرنامەیەکی تۆکمەدا هێرشکرایە سەر هێزەکانی ڕژێم و پیاوەکانی لە نیوەی شەودا و لە ماوەی(5) کاتژمێر هەموو ناوچەکە ئازاد کرا. بەهۆی ئەو سەرکەوتنە مەزنە، ڕژێم ناچاربوو داوای دانوستان لە سەرکردایەتی شۆڕش و جەنابی مستەفا بارزانی بکات، کە ریککەوتنی یانزەی ئازاری میژوویی ساڵی 1970ی لێکەوتەوە.

لە دوای خیانەتەکەی جەزائیر، جەنابی بارزانی بۆ ئەوەی گەلی کورد لە قڕکردن و لە ناوچوون بپارێزێ، بریاری دا شۆڕشەکە بکاتە قوربانی نەتەوەی کورد و بۆ ماوەیەک شۆڕش وەستا، بەڵام بەردەوام لە بیرو بەرنامەدا بوون کە شۆڕش دەست پێبکاتەوە. لە مانگی 5/1976دکتۆر کەمال کەرکووکی یان نارد سنووری ناوچەی مەرگە بۆ ریکخستنەوەی پارتایەتی و ریکخستنەوەی هێزەکانی پێشمەرگە لە فەرماندە و پێشمەرگەو تەبایی و پێشمەرگەو کادرانی ئەیلول لە ماوەیەکی کەم دا دلسۆزانە بە پیر بانگەوازی پارتی و بارزانییەوە هاتن و بوون بە پێشمەرگە، ڕژیم لە 26/12/1976بە هێزێکەوە هاتە ناوچەکە و لە گوندی شارستێن ڕووبەڕووی هێزی پێشمەرگە بوونەوە، بە سەدان سەرباز لە ڕژێم کوژران و، (8) شەهیدی پێشمەرگەو 17شەهید لە هاوولاتی بوونە قوربانی.

ئەم داستانە بە دۆست و دوژمنان وهەموو جیهانی ڕاگەیاند کە شۆڕشی کورد بە سەرۆکایەتی بارزانی کۆتایی نایەت و بەردەوامە.

جەنابی مستەفا بارزانی هەردەم بریاری کۆڵنەدان و بەردەوامبوونی داوە، لەسەر ئەو بیرۆکەیە و، بەردەوام بوون و بروابەخۆبوون و پاڵپشت بە گەلی کورد چەندین هەورازو نشێوی بڕی، تاکو کوردی گەیاندە ئەمڕۆ کە خاوەنی پەرلەمان و حکومەتی خۆمانین و، هەرێمێکی ئارام و ئاوەدانمان هەیە کە بووەتە جێگای تیرامانی دەوروبەروهەموو دونیا، ئەو بەردەوام بوونە درێژەی دەبێ بە پشتیوانی و هاوکاری گەلی کورد و قارەمانیەتی هێزی پێشمەرگەو تەبایی و یەکریزی هەموولایەنە سیاسییەکانی کوردستان و تیکۆشەرەکان، تاکو دەگەینە دوا قۆناغی سەرکەوتن کە حکومەتی سەربەخۆیی کوردستانە لەسەر بەرنامە و دەستی سەرۆک بارزانی.

هەزاران سلاو لە گیانی پاکی شەهیدان و سەروەریان مەلا مستەفا بارزانی.

هەزاران سلاو لە هێزی پێشمەرگە و خەلکی خۆڕاگری کوردستان.

هەزاران سلاو لە خەلکی نیشتمانپەروەر و خۆڕاگری ناوچەی مەرگە، کە ئەو ناوچەیە هەردەم مەیدانی داستان و بەرگری و خۆڕاگری و سەرکەوتن بووە.

*** کارگێڕی لقی11ی پارتی دیموکراتی کوردستان.**

ئەمەریکا لە هەوڵی یەکخستنی ئەنەکەسە و تەقدەمە

ماڵپەڕی K24

ئەمەریکا هەوڵەکانی چڕ کردووەتەوە بۆ ئەوەی لایەنە ناکۆکەکانی کورد لە ڕۆژئاوای کوردستان بگەنە ریککەوتن و بەیەکەوە ئیدارەیەکی هاوبەش دروست بکەن و گوتاری سیاسییان یەکبخەن و نوێنەرایەتی خۆیان بۆ کۆڕ و کۆبونەوە نێودەوڵەتییەکانی تایبەت بە پرسی سووریا یەکبخەن.

لەو چوارچێوەیەدا، نوێنەرانی وەزارەتی دەرەوەی ئەمەریکا لەگەڵ شاندی هەردوو لایەنی ناکۆکی کورد لە ڕۆژئاوای کوردستان لە بنکەی سەربازی ئەمەریکا لە حەسەکە سەرقاڵی ریکخستنی دیدار و کۆبونەوەی بەرپرسانی کوردن.

هەفتەی ڕابردوو، ئیدارەی باکوور و خۆرهەڵاتی سووریا بەیاننامەیەکی بلاوکردەوە و تێیدا ئامادەیی بۆ دەستپێکردنی گفتوگۆ و چارەسەری کێشەکانی لەگەڵ لایەنەکانی ئەنجوومەنی نیشتمانی کورد لە سووریا دەربڕی و بڕیاریدا سەرجەم ئەو داوا یاساییانەی لە دژی بەرپرسانی ئەنجوومەنەکە تۆمار کراوون هەڵبوەشێنێتەوە و دەستگیرکراوەکانیان ئازاد بکات و ڕێگە بدات کاری حزبی لە ناوچەکانی ژێر دەسەڵاتی ئیدارەی خۆبەڕێوەبەری بکەن.

ناکۆکی نێوان ئیدارەی خۆبەڕێوەبەری باکووری سووریا، کە پارتی یەکێتی دیموکرات(پەیەدە) کۆڵەکەی سەرەکییەتی و هێزەکانی سووریای دیموکرات(هەسەدە) بالی سەربازییەتی، لەگەڵ ئەنجوومەنی نیشتمانی کورد لە سووریا کە بە (ئەنەکەسە) ناسراو لە چەند خاڵێکدا خۆی دەبینێتەوە:

1- کێشەی دەستگیرکراوەکانی ئەنەکەسە،کە لە ساڵانی ڕابردوودا لە لایەن ئیدارەی خۆبەڕێوەبەرییەوە بە پاساوی جیاجیا دەستگیرکراوون. ژمارەیان (10) کەسە و ئیدارەی خۆبەڕێوەبەری بڕیاریداوە لیژنەیەکی لێکۆڵینەوە بۆ چارەسەرکردنی کێشەکانیان و ئازادکردنیان پێکبهێنێت

2- لە دوای سەرهەڵدانی شۆڕشی سووریا، لە (2011)دا، لایەنە ناکۆکەکانی ڕۆژئاوای کوردستان، لە ناوەڕاستی (2012)دا لە هەولێر کۆبوونەوە و ڕێککەوتن دەستەیەکی بالای کوردی دروست بکەن بۆ ئەوەی پەیوندی لەگەڵ حکومەتی سووریا تۆمەتبار دەکات، ڕەتیدەکاتەوە ڕاستەوخۆ دانوستان لەگەڵ دیمەشق بکرێت. ئەنەکەسە زیاتر لە هەوڵی هاوپەیمانییە لەگەڵ بەرهەڵستکارانی سووریا. بەڵام پەیەدە و ئیدارەی خۆبەڕێوەبەری ئەنەکەسە بەوە تۆمەتبار دەکەن، کە هاوپەیمانە لەگەڵ "ئیئتیلافی بەرهەڵستکارانی سووریا" کە لەلایەن تورکیاوە پشتیوانی دەکرێت و ئەو ئیئتیلافە بەشدار بووە لە شەڕەکانی سوپای تورکیا لە دژی کورد و بە هاوبەشی لەگەڵ سوپای تورکیا دەستیگرتووە بەسەر عەفرین و ناوچەکانی دیکەی ڕۆژئاوای کوردستاندا.

4- پەیەدە لە کۆتایی (2012)دا یەکینەکانی پاراستنی گەل(یەپەگە)ی دامەزراند. دوای کشانەوەی هێزەکانی سووریا لە باکووری خۆرهەڵاتی سووریا، "یەپەگە" بۆشایی ئەمنی و سەربازی لە ناوچەکە پڕکردەوە. دواتر هێزەکانی سووریای دیموکرات(هەسەدە) دامەزرا و بووە جێی بایەخی هاوپەیمانی نێودەوڵەتی دژی داعش و لە لایەن ئەمەریکاوە هاوکاری کرا و لە کۆتایی (2014)ەوە سەرکردایەتی شەڕی دژ بە داعش لە باکووری سووریا دەکات و ژمارەی هێزەکانی نزیک دەبێتەوە لە (100) هەزار شەڕڤان.

بەڵام ئەنەکەسە، لە هەرێمی کوردستان لە مانگی ئازار/مارسی (2012)دا دەستیکرد بە دروستکردنی هێزێکی سەربازی بە ناوی "لەشکری ڕۆژ" و هەردوولا لە بارەی چۆنیەتی بەڕێوبردن و سەرپەرشتیکردنی ئەو هێزانە ناکۆکیان هەیە.

5- ئەنەکەسە، هێزەکانی باکووری سووریا بە تایبەتی پەیەدە و هەسەدە و یەپەگە و یەپەژە بە دریژکراوەی پارتی کرێکارانی کوردستان دەزانێت و داوا دەکات پەکەکە دەستوەردان لە کاروباری باکووری سووریا نەکات.

6- ئەنەکەسە داوا دەکات لە دەستووری نوێی سووریادا دان بنرێت بە ناسنامەی نەتەوەیی گەلی کورد لە ڕۆژئاوای کوردستان و لامەرکەزی سیاسی لە دەسەڵاتدا جێبەجێ بکرێت لە چوارچێوەی یەکپارچەیی خاکی سووریا و جیاکاری نەتەوەیی نەکرێت. هەرچی پەیەدەیە داوای لامەرکەزی دیموکراتی و داننانی دەستوور بە یەکێتی دیموکراتی کورد لە سووریا دەکات. هەروەها داوای بەهێزکردنی چەمکی دیموکراتی گەلان و یەکسانی نێوان تەواوی پێکهاتەکانی گەلی سووریا دەکات.

7- دوای ڕاگەیاندنی ئیدارەی خۆبەڕێوەبەری، لە کۆتایی (2013)دا ئەو ئیدارەیە، پڕۆگرامی قوتابخانەکان و خوێندنی لە سەرجەم ناوەندەکان کردووە بە کوردی، هەریەک لە حکومەتی سووریا لە لایەک و ئەنەکەسە لە لایەکی دیکەوە دژایەتی خۆیان بۆ ئەو هەنگاوە ڕاگەیاندووە. حکومەتی سووریا ڕەتیکردووەتەوە دان بەو خوێندنەدا بنێت و بڕوانامەکانیان بە نایاسایی هەژمار دەکات، هەرچی ئەنەکەسەشە داوا دەکات پڕۆسەی پەروەردە دووبخرێتەوە لە ململانێکان و دەستکاری نەکرێت.

8- بۆ بەرگرتن لە هێرشەکانی داعش و ڕووبەڕووبوونەوەی ئەو ڕێکخراوە، لە ماوەی ڕابردوودا ئیدارەی خۆبەڕێوەبەری، بڕیاریدابو، گەنجان بە بێ جیاوازی ڕەگەزی، بە ناچاری بخرێنە ریزی خزمەتی سەربازییەوە، بەڵام ئەنەکەسە ئەو هەنگاوەی ڕەتکردەوە و بەو هێزەوە زۆربەی ئەندامانی ڕوویان کردە هەرێمی کوردستان و ئەنەکەسە داوای هەڵوەشاندنەوەی ئەو بڕیارە دەکات.

هەڵبژاردنەکانی بەریتانیا و سەرکەوتنی جۆنسۆن و کشانەوە لە یەکێتی ئەورووپا

ئا/ عەبدولقادر کەڵهۆڕ

بۆریس جۆنسۆن سەرۆکوەزیرانی بەریتانیا داوایکرد، دەرگای رارایی لە هەمبەر کشانەوە لە یەکێتی ئەورووپا (بریکست) بە یەکجاری دابخرێت. گوتیشی سەرکەوتنمان لە هەڵبژاردنەکان رێگەمان پێدەدات لە 31کانونی دووەم بەیەکجاری بەریتانیا لە یەکێتی ئەورووپا بێتە دەرەوە و بکشێتەوە.جۆنسۆن یەکێک بوو لە دیارترین ئەو کەسایەتیانەی کە بەشدار بوو لە هەڵمەتی کشانەوەی بەریتانیا لە یەکێتی ئەورووپا لە راپرسییەکەی ساڵی 2016، بە دروشمی (بریکست جێبەجێ بکەن) چووە نێو هەڵمەتەکانی هەڵبژاردن و بەڵێنی دا لە کە لە رێگە داخراوەکە بەریتانیا دەردەچوێنێت و بودجەی زیاتر بۆ پەروەردە و تەندروستی و پۆلیس تەرخان دەکات .

دوای سەرکەوتنی مارگرێت تاتشەر لە هەڵبژاردنەکانی ساڵی 1987 سەدەی رابردوو ، جۆنسۆن یەکەم کەسایەتیە کە گەورەترین سەرکەوتن بۆ پارتی پارێزگارانی بەریتانیا بەدەست دەهێنێت و گورزێکی بەهێزی لە رکابەرەکەی سەرۆکی پارتی کرێکارانی سۆسیالیستی ئۆپۆزیسیۆن جێرمی کۆربین وەشاند و 365کورسی بە دەستهێنا بە زۆرینەی 80 کورسی،پارتی کرێکارانیش تەنیا 203کورسی بەدەستهێنا.لەوەتەی راپرسیەکەی 2016وە بریکست ، بەش بەشبوون و جودایی لە نێو بەریتانیا هێنابووە ئاراوە ، گەڕان بەدوای خود لە هەموشتێکدا لە بەریتانیا وروژاندبوو ، لەوانەجوداخوازی و کۆچەران و دواتریش سەرمایەداری و ئیمپارتۆریەت و بەریتانیای نوێ.

جۆنسۆن و دەستپێکردنی قۆناغی چارەسەری

جۆنسۆن لە بەردەم شوێنی نیشتەجێبوونی لە 10 داونینگ ستریت گوتی، زۆر بە راشکاوی پێتان دەڵێم، دوای سێ ساڵ و نیو لە گفتوگۆی بێ سود ، ئێستا داوا دەکەم ئەو لاپەڕە لابەرن و هەموو لایەک هان دەدەم قۆناغی چارەسەر دەست پێبکەین . زۆر باش دەزانم دوای پێنج هەفتە لە پرۆسە و هەڵمەتەکانی هەڵبژاردن، ئەو وڵاتە (بەریتانیا) پێویستی بە حەسانەوەیە لە تێکهەڵچوون و گفتوگۆی بێ سود و بێ بەرهەم.پێویستمان بە حەسانەوەی سیاسیە ، پێویستمان بە حەسانەوە و دوورکەوتنەوەیە لە قسەکردن لەسەر (بریکست).

بەو سەرکەوتنە جۆنسۆن دەتوانێت رێککەوتننامەی بریکست پشتراست بکاتەوە کە لەگەڵ یەکێتی ئەورووپا ئیمزا کراوە. ئەوکاتە میرنشینی یەکگرتوو دەتوانێت لە 31 کانونی دووەمی 2020 لە یەکێتی ئەورووپا بکشێتەوە.واتە دوای دەمانگ لەو وادەیەی کە لە بنەڕەتدا بۆی دیاریکرابوو .

لەلایەکی دیکەوە هەموو ئەوانەی دژایەتی (بریکست) و هەموو ئەوانەی لایەنگری (بریکست) دەکەن باش دەزانن ، ئەو هەنگاوە جیۆسیاسییە لە دوای جەنگی دووەمی جیهانییەوە زۆر گرنگە بۆ بەریتانیا ، چونکە بەریتانیا وەک پێنجەم گەورەترین ئابووری جیهان و یەکێک لە کۆڵەگە سەرەکییەکانی کیشوەری ئەورووپا بەرەو ئاییندەیەکی نادیار دەبات .

بەدەستهێنانی ئەو زۆرینەیە لە هەڵبژاردنەکان چەند سەرکردەیەکی دیکەی بەریتانیامان دێنێتەوە یاد لەوانە مارگرێت تاتشەر، هەروەها تۆنی بلێر کاتێک سەرۆکایەتی پارتی کرێکارانی بەریتانیای کرد، بەڵام بەگوێرەی جۆنسۆن ، جگە لە پرسی بریکست هیچ بیرۆکە و تێڕوانینێکی دیکەی نەخستووەتەروو بۆ شێوەی بەریتانیا لە ئایندەدا.جێی زانینە پارتی پارێزگارانی بەریتانیا توانی لە هەڵبژاردنەکان رێژەی 43.6% دەنگەکان بەدەست بهێنێت ئەوەش گەورەترین سەرکەوتنە لە دوای سەرکەوتنی تاتشەر لە ساڵی 1979، زیاتریشە لەو رێژەیەی کە تۆنی بلێر لە هەڵبژاردنەکان بەدەستی هێنا لە هەرسێ هەڵبژاردنەکاندا.

لەلایەکی دیکەوە ، جێرێمی کۆربن سەرۆکی پارتی کرێکارانی بەریتانیا گوتی، ئەنجامی هەڵبژاردنەکان جێگەی داخە بۆ پارتی کرێکاران و ئەنجامەکان دڵخۆشکار نەبوون.دەمەوێ بڵێم لە هەڵمەتەکانی هەڵبژاردن بەرنامەیەکمان بۆ یەکگرتن و بۆ هیوا بەخشین خستە روو ، بەرنامەیەکمان بۆ چاککردنەوەی هەڵەکان و زوڵم و نا دادپەروەری خستەروو کە لەو مەملەکەتە لە ئارادایە.هەروەها دەمەوێ رووبکەمەوە، من لە هیچ هەڵبژاردنێکی گشتیی دیکەدا سەرۆکایەتی پارتی کرێکاران وەرناگرمەوە ، لەگەڵ حزبەکە لەوە دەکۆڵینەوە بۆ ئەوەی بە قوڵیی بیر بکەینەوە تاکو ئەنجامەکان بە شێوەیەکی دیکە بگۆڕین.

رۆیتەرز

58 مین هەفتەی خۆپیشاندانی ئێلەگ زەردەکانی فەرەنسا

گرووپی ئێلەگ زەردەکانی فەرەنسا لە 58مین هەفتەی خۆپیشاندانەکانیاندا جارێکی دیکە دژبە سیاسەتەکانی سەرکۆماری ئەو وڵاتە، ئیمانوئێل ماکرۆن رژانەوە سەر شەقام. لە پێنجی کانوونی یەکەمیشەوە مانگرتنەکانی دژبە چاکسازییەکانی ماکرۆن لە سیستمی خانەنشینیدا دەستپێکردووە. خۆپیشاندەرانی پاریس لە مەیدانی باستیل-ەوە تا گەڕەکی کیشی رێپێوانیان ئەنجامدا، بەهۆی کەمی ژمارەشیانەوە خۆپیشاندانەکە بەبێ گرژی و ئاڵۆزی بەڕێوەچوو. لە شاری لیۆن وێڕای قەدەغەکردنی خۆپیشاندان، هاوواڵتییان لە ناوەندی شارەکەدا گردبوونەوەیەکی نارەزایییان ئەنجامدا. لە شارەکانی دیکەی فەرەنساش خۆپیشاندان بەڕێوەچوو. پۆلیسی پاریس لە شەقامی شانزەلیزێ کە ڕەمزی شارەکەیە هەروەها لە دەورووبەری کۆشکی ئەلیزێ، پەرلەمانی فەرەنسا و کلێسای نۆتردام کە لە ئاگرکەوتنەوەکەی مانگی نیساندا زیانێکی زۆری بەرکەوتبوو، خۆپیشاندانی قەدەغە کردووە. جێی وەبیرهێنانەوەیە ساڵی رابردوو دژبە زیادکردنی نرخی سووتەمەنی و ڕەوشی خراپی ئابووری کاردانەوە و نارەزایی لە فەرەنسا سەری هەڵدا و لە 17 تشرینی دووەمی 2018 خۆپیشاندانی ئێلەگ زەردەکان دژبە حکومەتەکەی ماکرۆن دەستیپێکرد. بەهۆی پێکداهەڵپژانی نێوان خۆپیشاندەران و هێزەکانی پۆلیسەوە 11 کەس گیانیان لەدەستدا و زیاتر لە چوار هەزار و 250 کەسی دیکەش بریندارببوون، بەتۆمەتی نانەوەی پشێویش 12هەزار و 361 کەس دەستبەسەرکران و لەم ژمارەیەش سێ هەزار و 163 کەسیان بە بەندکردن، سزادران.

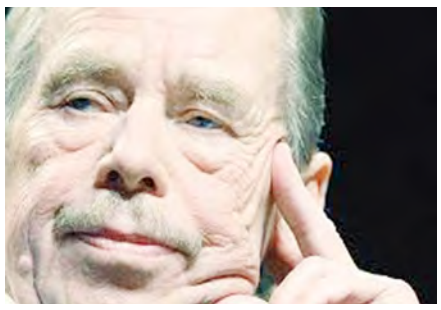
ئەمڕۆ لە مێژوودا

ساڵی 1890:
سوپای ئەمەریکا گەورەترین کۆمەڵکوژیی لە دژی هیندیەکانی لاکوتا ئەنجام دا و تیایدا زیاتر لە 150کەس کوژران .

ساڵی 1975:
دەرچوونی یەکەم یاسای بەریتانی سەبارەت بە یەکسانی کرێی پیاو و ژن .

ساڵی 1989:
هەڵبژاردنی ڤاتسلاڤ هاڤیل کاول وەک یەکەم سەرۆکی غەیرە شیوعی بۆ چیکۆسلۆڤاکیا .

ساڵی 1998:
سەرکردەی خەمیرە سورەکان لە کەمبۆدیا داوای لێبوردنیان لە گەلەکەیان کرد بەرامبەر بەو کۆمەڵکوژیانەی لە حەفتاکان لە دژی خەڵک ئەنجامیان دابوو .

ساڵی 2001:
لە ناوچەیەکی میژوویی ناوەڕاستی لیمای پایتەختی پیرۆ ، ئاگرێکی گەورە کەوتەوە و بەهۆیەوە 280کەس کوژرا.

ساڵی 2016:
وەک هەنگاوێک بۆ دۆزینەوەی ڕێگەچارەیەکی ئاشتیانە بۆ باروودۆخی سووریا ، هەریەکە لە ڕووسیا و تورکیا لەسەر وەستاندنی شەڕ لەو وڵاتە ڕێککەوتن .

www.xebat.net
یەک شەممە2019/12/29 ژمارە (5900)

شەرعییەتی جەماوەر...

کودەتا بەسەر وەهمی تائیفی

سابیر حوسێن

بەو دروشمانەی خۆپیشاندەران بەرزیان کردۆتەوە، خۆپیشاندانەکان دەچنە قالبی شۆڕشەوە، ئەمە قسەی زۆرێک لە شرۆڤەکارانی سیاسییە کە رۆژانە چاودێری ڕەوشەکە دەکەن، ئەوەش لەو ڕوانگەوەی کە هەموو چین و تۆێژەکان تێدا بەشدارن بە هەموو تائیفە و ئایینەکانیانەوە. هەموویان وەک یەک ڕەخنەیان لە گەندەڵی و بێ کاری و کەمی خزمەتگوزاری و کێچ و ئاوارە بوون هەیە. بەڵام چونکە ئەم شۆڕشە گشتی و سەرتاپاگیر نییە، بۆیە زەحمەتە وەک خۆی ئامانجەکانی بپێکێت .یەکێک لە خاڵە ئەرێنییەکانی ئەم خۆپیشاندانانەی بەغدا بریتییە لەوەی چیتر گەنجانی ناو کۆمەڵگەی عێراقی بڕوایان بە مەزهەبگەرایی و تائیفیەت نەماوە.

ئەمە لە لایەک ،لە لایەکی دیکەشەوە جیاوازیەکی زۆر لە سزای زۆرێک لە چالاکوانانی خۆپیشاندەر و تاوانکارانی خۆپیشاندەرەکان بەدی دەکرێ، بۆ نمونە چەکدارێک چەند خۆپیشاندەران دەکوژێ سزا نادرێ و یەکێکی دیکەش لە شەقام تاوانێکی دیاریکراویش ئەنجام بدات بە تۆندی سزا دەدرێ. هاوکات زۆرێک لەوانەی حەسانە و پارێزبەندیان هەیە دزی و گەندەلی زۆر دەکەن، کەچی خۆیان لە یاسا دەدزنەوە، بۆیە ئەوە خۆپیشاندانانە وەک پەرچەکردارێکە لەبەرامبەر ئەو ناعەدالەتیانە و چیتر بەوە ڕازی نابن کە ئەم جۆرە سیستەمە فەرمانڕەوا بێت.

گرنگی و مەترسی قۆناغی داهاتوو

دوای ئەوەی لەژێر گوشاری جەماوەری سەرۆکی حکومەتی عێراق دەستی لەپۆستەکەی کێشایەوە و سەدان خەڵکی خۆپیشاندەر بوونە قوربانی، خوێنی ئەو گەنجانە نەخشە ڕێگەیەکی نوێ بۆ ئایندەی عێراق کێشا. کە لە هەموو دەستوەردانێکی دەرەکی دەپارێزێت. بۆیە قۆناغی داهاتووی عێراق زۆر گرنگ و هەستیار و مەترسیدار دەبێت،چونکە ئایندەی عێراقی لەسەر بونیاد دەنرێت. هاوکات سەرۆک وەزیرانی داهاتووش پێویستە هەموو ئەو مەرجانەی تێدا بێت کە خۆپیشاندەران وەک مەرج دیاریان کردووە، ئەگەرچی ئەم پرۆسەیەش قسەی زۆر و کاتی زۆر هەڵدەگرێ.

کۆچ بکەن لە عێراق

زیاتر لە نیو سەدەیە عێراق خۆشی بەخۆیەوە نەبینیوە، بەردەوام ناکۆکی و شەڕو ئاژاوە بەرۆکی گرتووە. حیزبەکان لە جیاتی ئەوەی وڵات لە قەیرانەکان دەرباز بکەن، خۆیان بوونەتە زبڵ و خاشاک بەسەر جەستەی وڵاتەوە. بۆیە گەندەڵی و تائیفیەت لەژێر چەتری شاراوەی ئاین بەرۆکی هاوڵاتیانی گرتووە، کەمی خزمەتگوزاری بە هەموو بوارەکانی ژیان تەنیوەتەوە، تەنانەت ئاوی خواردنەوە و پیس بوونی ژینگە و بێ کاری و بێ کارەبایی و بلاوبوونەوەی مادەی هۆشبەر و هەژاری و برسییەتی بۆتە سیمای هەرە دیاری وڵات.

چەتەکانی بەغدا

ئێستا ئەوە ڕوون بۆتەوە کە زۆرێک لە بەرپرسان گەندەڵی و دزیەکی بەرنامەدار هاوشێوەی چەتەیی فیلمەکانی ئەمریکی لە عێراق ئەنجام دەدەن، بەڵام لە واقیعدا ئەو جۆرە فیلمانە لەو وڵاتانە بۆ چێژ وەرگرتن و زەوقی بینەر و کات بەسەر بردن و هونەرو خۆشگوزەرانیە ،کەچی لە عێراقدا واقیعە و بەردەوام و ڕۆژانە دووبارە دەبێتەوە. شێوەیەکی دیکە لەو چەتەییە پاڵەوانەکانی پیاوانی ئەمنی عێراقن کە بە شێوەی دەمامکداری دێنە ناو گۆڕەپانەکانی خۆپیشاندان و چالاکوانان و کەس و کاریان دەرفێنن و ئەشکەنجەیان دەدەن. تەنانەت هەندێک جار سوکایەتیان پێ دەکەن و ئەوانەش دەکوژن، کە ناچنە ژێر باری فەرمانی هێزە ئەمنییەکانەوە. ئەم ڕووداوانەش ڕۆژانە بەبەرچاوی هەموو خۆپیشاندەران دووبارە دەبێتەوە. بێگومان ئەنجامدانی ئەو کارە قێزەونە چەتەییانە لە ئەستۆی ئەو سەرکردە سیاسیی و حیزبی و سەربازیانەی عێراقە، کە لە ناوچەی سەوز خۆیان حەشاردەاوە و ناوێرن ڕووبەڕووی خۆپیشاندەران ببنەوە.

شەرعییەتی جەماوەر

ئەوەی ئێستا هەیە بۆتە دیفاکتۆی سیاسی لە تەواوی ناوچەکە بریتییە لە گەرانەوەی تەقدیسی جەماوەری، بەواتایەکی تر هەموو شەرعییەتەکان دەگەڕێتەوە دەستی جەماوەر، بەجۆرێک ئێستا ئەو مۆدیلە خەریکە لە ڕووی سیاسییەوە ڕەنگدانەوەی خۆی دەبێت و وەکو بنەمایەکی فیکری لە بواری میدیای ڕەواجی خۆی پەیدا دەکات. ئەم مۆدیلە لە کۆندا لە ئەورووپا دەرکەوت و پەرەی سەندو ئێستاش خەریکە لە ناوچەی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست بڕەو پەیدا دەکات و دەبێتە دیفاکتۆ.

فەڕەنسا..

ڕێکخراوی پەیامنێرانی بێسنوور داوای وەستاندنی تۆندوتیژی پۆلیس دەکات

ڕێکخراوی پەیامنێرانی بێسنوور " "RSFکە بارەگای سەرەکی لە پاریسی پایتەختی فەڕەنسایە، بەتۆمەتی ئەنجامدانی تۆندوتیژی بەرامبەربە پەیامنێران داوای یاسایی لەسەر پۆلیسی پاریس تۆمار کرد. بەپێی میدیای فەڕەنسا، ئەم هەنگاوەی ڕێکخراوی پەیامنێرانی بێسنوور دوا ئەوە دێت کە 13 ڕۆژنامەنووس لە میانی خۆپیشاندانەکاندا و بەهۆی بەکارهێنانی گوللەی پلاستیکی و گازی فرمێسکڕێژەوە لەلایەن هێزەکانی پۆلیسەوە بریندارکراون، لەنێویشیاندا پەیامنێرێکی ئاژانسی ئانادۆلۆ هەیە. سکرتێری گشتی ڕێکخراوی پەیامنێرانی بێسنوور ، کریستۆف دیلوار ڕایگەیاند "بۆ بەسزاگەیاندنی ئەنجامدەرانی ئەم تۆندوتیژییانە داوای یاساییمان تۆمارکردووە" و جەختی لەوەیشکردەوە کە پێویستە بەرپرسانی فەڕەنسا بۆ ڕێگریکردن لە بریندارببونی ڕۆژنامەنووسان، چاو بە ڕێگاکانی ڕێکخستنی گشتی پۆلیسدا بخشێننەوە. هاوکات ڕێکخراوی پەیامنێرانی بێسنوور ڕوونکردنەوەیەکی نووسراوی بڵاوکردەوە و تیایدا بەتۆندی ئیدانەی بەکارهێنانی تۆندوتیژی دژبە ڕۆژنامەنووسان لە خۆپیشاندانەکانی چەند ڕۆژی ڕابردوودا کراوە، باسیش لە بریندارببونی پەیامنێری ئاژانسی ئانادۆلۆ، مستەفا یالچن کراوە کە بەهۆی گوللەی پلاستیکییەوە چاوی بریندارببوو و ڕووبەڕووی مەترسی لەدەستدانی بینایی بووبووەوە. لە درێژەی ڕوونکردنەوەکەدا تیشک خراوەتە سەر ئەوەی کە ئامارەکانی خۆپیشاندانەکان نیگەرانکەرن کە جگە لە مستەفا یالچن چەند خۆپیشاندەرێکیش بریندارببون. هەروەها بەڕپرسی ئەورووپای ڕێکخراوی پەیامنێرانی بێسنوور، پۆلینا ئادێس موقێل بانگەوازێکی ئاراستەی وەزارەتی ناوخۆی فەڕەنسا کردووە و داوای کردووە فەرمان بە هێزە ئەمنییەکان بدرێت ڕێز لە پیشەی ڕۆژنامەنووسان بگرن. بەپێی ڕاپۆرتەکانی ڕێکخراوی پەیامنێرانی بێسنوور لە شەش مانگی خۆپیشاندانی ئێلەگ زەردەکاندا، 54ڕۆژنامەنووس بەهۆی تۆندوتیژییەکانی پۆلیسەوە بریندارببوون. پەیامنێری ئاژانسی ئانادۆلۆ، مستەفا یالچن ڕۆژی پێنجی ئەم مانگە و لەمیانی خۆپیشاندانەکانی دژبە چاکسازییەکانی حکوومەتی ماکرۆن لە سیستمی خانەنشینیدا، لەمیانی وێنەگرتنی پێکداهەڵپژانەکانی نێوان پۆلیس و خۆپیشاندەران لە نزیک مەیدانی ریپۆبلیکی شاری پاریس، تەنێکی ڕەق جامی ماسکەکەی شکاند و بەسەختی چاوی بریندارکرد. دوای گەیاندنی بە نەخۆشخانە، نەشتەرگەریەکی پێنج کاتژمێری بۆ ئەنجامدرا، بەهۆی سەختی برینەکەشییەوە مستەفا یالچن ڕووبەڕووی مەترسی لەدەستدانی بینایی چاوی چەپی بووەوە. فریاگوزاری فەڕەنسی، ڕۆژنان پاکس پێی وایە ئەو تەنە ڕەقەی جامی ماسکەکەی ناوبراوی شکاندووە گوللەی پلاستیکی هێزەکانی پۆلیس بووە. ڕۆژی ڕووداوەکە بەهۆی پێکداهەڵپژانی خۆپیشاندەران و پۆلیسەوە جگە لە مستەفا یالچن دوو ڕۆژنامەنووسی دیکە و خۆپیشاندەرێک بریندارببوون.

مانشێت

سکای نیوز :
لە ویلایەتی کانساسی ئەمەریکا ، تەقینەوەیەک لە یەکێک لە کۆمپانیاکانی تیکسترۆن بۆ فرۆکەوانی ڕوویدا و لانی کەم 15کەس بریندار بوون .

ئیلاف:
باهۆزی فانفۆنی لە ناوەڕاستی فلیپین ڕوویدا و بووە هۆی کوژرانی 28کەس .

ئەی ئێف پی:
دوای ئەوەی پوتن ڕەخنەی ئاراستەی ڕابردووی گەلی پۆلەندا کرد ، وەزارەتی دەرەوەی ئەو وڵاتە بە مەبەستی دەربڕینی ناڕەزایی بانگهێشتی باڵیۆزی ڕووسیای کرد .

ڕۆیتەرز:
ڕێکخراوی داعش لە نایجیریا ڕایگەیاند کە وەک تۆڵەسەندنەوەیەک بەرامبەر بە کوژرانی ئەبوبەکر بەغدادی 10کەسی کرستیانی کوشتوە.

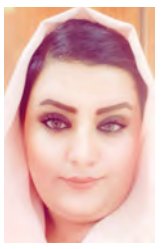
ڕۆژنامەی ئەلشەرقولئەوسەت:
بەرپرسێکی یەکێتی ئەورووپا بەدووری نەزانی پرۆسەی بڕیگزت تا دوای ساڵی 2020دوا بخرێ .

کەنالی ئار تی :
لە مۆلێکی شاری ئۆرۆرای ویلایەتی کۆلۆرادۆی ئەمەریکا و لە ئەنجامی ڕووداوێکی تەقەکردندا کەسێک گیانی لەدەست دا .

تەکنەلۆژیا بەهۆکارێکی سەرەکی زیاد بوونی قەڵەوی دادەنرێت لە جیهاندا

دکتۆرە ئیسرا کەمال شاە محەممەد: خواردنی ناتەندروست بە یەکێک لە هۆکارە سەرەکیەکانی تووشبون بە نەخۆشیە درێژخایەنەکان دادەنرێت

دیمانە:وریشە عومەر

ئیسرا کەمال شاە محەممەد، بەکالۆریۆس لە پزیشکی گشتی و ماستەر لە زانستی خۆراک بەریتانیا
دەرچووی زانکۆی چیڤینینگی بەریتانی،لەدیمانەیەکدا وەڵامی پرسیارەکانی خەباتی بەمجۆرە دایەوە:

وەکو پزیشک چی دەڵێی دەربارەی سیستەمی تەندروستی لە کوردستان؟

بەبۆچوونی من سیستەمی تەندروستی وڵاتی ئێمە جارێ زۆر لە سەرەتادایە، بەڵام هەوڵی باش ئەبینم بۆ بەرەو پێشبردنی کە ئەمە مایەی دڵخۆشی یە.

تاچەند هاوڵاتیانی کوردستان ڕۆشنبیری تەندروستی و خۆڕاگییان هەیە؟

بەخۆشحاڵیەوە لەم ساڵانەی دوایدا بە هۆی ئیشەکەمەوە زۆر بەرکەوتەم لەگەڵ خەڵکدا هەیە کە زۆر ڕۆشنبری خۆراک تیایاندا زیادی کردوە و خولیایانە کە شتی زیاتر لە بارەی شێوازی ژیانی تەندروست بزانن و پەیڕەوی بکەن.

هۆکارەکانی زۆر مردنی لەناکاو لە کوردستان بۆچی دەگەڕێتەوە؟

بەڕاستی لەبەر ئەوەی هیچ داتایەک لەبەردەستما نییە کە بە تەواوی پێمان بڵێت کە ئایا لە ڕاستیا ڕێژەی مردن زیادی کردوە لە کۆن یاخود نا وە ئایا هۆکارەکەی چی یە ؟ بەڵام بێگومان شێوازی ژیانی نا تەندروست و خواردنی نا تەندروست هۆکارێکی گرنگە لە زیاد بوونی ئەگەری نەخۆشیە درێژخایەنەکان لە ناو کۆمەڵگەکەماندا.

هۆکارەکانی زۆربوونی ڕێژەی شێرپەنجە بۆچی دەگەڕێتەوە لەکوردستا ؟

دەتانین تەکنەلۆژیا بە یەکێک لە هۆکارەکانی ژیانی نا تەندروست دابنێین

بێگومان وەکو لە پێشتریش ئاماژەم بۆ کرد خواردنی ناتەندروست بە یەکێک لە هۆکارە سەرەکیەکانی تووشبون بە نە خۆشیە درێژخایەنەکان دادەنرێت وەکو شەکر ە و زەخت و نەخۆشی دڵ و هەوکردن و هەندێ جۆری شێرپەنجە.

پێویستە مرۆڤ لەماوەی چەند پشکنین بۆخۆی بکات؟

پێویستە کەسانی ئاسای کە نەخۆشیان نی یە بە نزیکەی ساڵی جارێک پزیشک بیانبینێت و هەڵسەنگاندنیان بۆ بکرێت وە ئەوکەسانەی نەخۆشی درێژ خایەنیان هەیە پێویستە زوو تر سەردانی پزیشکەکانیان بکەنەوە و لە و وادەیەی پزیشکەکە بۆی دادەنێت ئاماده بێت .

باشترین چارەسەر بۆنەخۆش عیلاجە یان لایەنی دەرونی ؟تاچەند لێرەبایەخ بەلایەنی دەرونی دەدرێت؟

لایەنی دەروونی لە هەموو جۆرە نەخۆشیەکدا دەبێت ئاگاداری بین کە بە داخەوە لە وڵاتی ئێمە پشتگوێ خراوە

بێگومان لایەنی دەروونی لە هەموو جۆرە نەخۆشیەکدا دەبێت ئاگاداری بین کە بە داخەوە لە وڵاتی ئێمە پشتگوێ خراوە ،بەڵام چارەسەری نەخۆشیەکە و لایەنی دەروونی کەسەکە دەتوانین بە تەواوکەری یەکتریان دابنێین و هیچیان شوێنی ئەوەی تر ناگرێتەوە.

بۆچی هاوڵاتیان بۆچارەسەری ڕوحەکەنە وڵاتانی دەرەوە،بۆچارەسەری باوەڕیان بە پزیشکی خۆمان نیە ؟چی بکرێ بۆی خەڵک باوەڕی بەپزیشکی خۆمان هەبێت؟

ئەم دیاردەیە دەگەڕێتەوە بۆ بیر و ڕای کەسەکان کە لە دێر زەمانەوە وتراوە گلی دوور دەرمانە یان هەندێ جار کەسەکە هەست دەکات کە کولفەکەی کەمتر تیدەچێت بۆڤوونە کە ئەچنە ووڵاتە هەرزانەکان کە بە پێچەوانەوە لە کۆتایدا چەند هێندە گرانتر دەکەوێت لەسەریان. سوپاس بۆ خوا لە وڵاتی خۆمان دکتۆری زۆر باشمان هەیە لە زۆربەی بووارەکان کە پشتیان پێدەبەستریت ، بەڵام ئەمەش تەنها پێویستی بە کاتە تا ئەو متمانەیە بگەڕێتەوە نێوان نەخۆش و دکتۆری خۆمان ئەویش بە لێکتێگەشتنی هەردوولا بەیەکەوە و کاتدان بە نەخۆش کە چی لە دڵیدایە بۆ دکتۆرەکەی خۆی باس بکات و دڵنەوای تەواو لە دکتۆرەکەی خۆی وەربگرێت.

تاچەندهۆکارەکانی تەکنەلۆژیا کاری گەری لەسەر تەندروستی مرۆ هەیە ؟بەتایبەت مۆبایل؟

دەتانین تەکنەلۆژیا بە یەکێک لە هۆکارەکانی ژیانی نا تەندروست دابنێین کە بۆتە هۆی ئەوەی کەسەکان جوولەیان کەم بێتەوە لە ڕووی دەروونیەوە ڕووخاون و کاتیان نیە بۆ بەرامبەرەکانیان وە هەروەها بە هۆکارێکی سەرەکی زیاد بوونی قەڵەویش دادەنرێت لە جیهاندا.

هۆکاری سەرکی بۆتوشبون بەنەخۆشی شەکرە چیبە ؟

هۆکاری توشبوون بە نەخۆشی شەکرە یاخود نەخۆشی دڵ هۆکار زۆرن ناتوانین لەتەنها خاڵێکدا کۆی بکەینەوە، بەڵام دەکرێت قەڵەوی و جگەرەکێشان و خواردنەوەی زۆری مەی و نەجوڵان و خواردنی ناتەندروست و بوونی هەندێ نەخۆشی دیکە ڕێ خۆشکەر بێت بۆ توشبوون بەو نە خۆشیە دریژخایەنانە.

ڕێگەیەکی ئاسان بۆ خێراکردنی سیستمی ئەندرۆید

پسپۆڕانی بواری تەکنیک و تەکنەلۆژیا ئاماژەیان بە ڕێگەیەکی ئاسان کردووە بۆئەوەی دووبارە سیستمی ئەندرۆید خێرا بکرێتەوە.بەگوێرەی وێبسایتی "لایف هاکەر" ڕێگەیەکی ئاسان هەیە بۆ ڕزگاربوون لە فایلە کاتییەکانی ناو بەرنامەکانی"App Cache"?ئەم ڕێگەیەش یارمەتیدەرە لە دووبارە خێراکردنەوەی مۆبایل وەک ئەوەی لە سەرەتادا کڕادابێت.شایەنی باسە ئەمە بە باشترین ڕێگە دادەنرێت بۆئەوەی دووبارە مۆبایلی ئەندرۆید خێرا بکرێتەوە، چیتر پێویست ناکات بۆ دووبارە خێراکردنەوەی سیستمەکە مۆبایلەکە فۆرمان بکرێت.جێی ئاماژە پێدانە سڕینەوەی فایلەکان و زانیارییەکانی ناو ئەم بەرنامانە نایێتە هۆی سڕینەوەی هیچ داتایەکی تایبەتی لەناو مۆبایلدا، بەڵکو تەنها ئەو فایلانە دەسڕێتەوە کە زیانبەخشن و دەبنەهۆی خاوبوونەوەی مۆبایلەکە و پڕیانکردووە.ئەو کەسانەش کە سیستمی " Android 9 Pie"یان کۆپییە کۆنەکەی بەکاردەهێنن، پێویستە لە سەرەتادا بەرنامەی " Files"لە مۆبایلەکانیان دابەزێنن، دوای ئەوە دەبێت ڕێگە بە بەرنامەکە بدرێت کە بگات بە مەودای داتا هەڵگیراوەکان، دواتر ئەو بەرنامەیە خۆی فایلە زیانبەخشەکان و ناپێویستەکان دیاریدەکات، کە تەنها شوێنیان لە مۆبایلەکەدا گرتووە، لێرەدا دەتوانیت بە ئاسانی بیانسڕیت و مۆبایلەکەت دووبارە خێرا بکەیتەوە

لابردنی باکگراوندی هەر وێنەیەک بەبێ بەکارهێنانی هیچ بەرنامەیەک

زۆربەی بەرنامەکانی دەستکاری کردنی وێنە لەڕێگەی چەند ئامرازێکەوە دەتوانیت باکگراوندی وێنەکان لابیبەت بۆ نموونە فۆتۆشۆپ دەتوانیت لەڕێیەوە ئەو کارەی پێبکەیت ، بەڵام ئەی ئەگەر کەسێک سەرەتای بوو یاخود هیچ زانیاری لەسەر ئەو بەرنامانە نەبوو ، لەڕێگەی چەند ئەلگۆریتمێکی نوێوە چەندین کار دەتوانرێت خودکارانە بکرێت ، بۆیە ئەم کارەی ئێستاش زۆر ئاسانکاری بۆ کراوە لەڕێگەی ئامرازی remove.bgلەماوەی چەند چرکەیەکدا باکگراوندی هەروێنەیەکت بۆ لایدەبات.

لەڕێگەی ئەم وێبسایتەوە دەتوانیت لە چەند چرکەیەکی کەمدا باکگراوندی هەر وێنەیەکت بۆ لایببەیت ، هەموو ئەوەی پێویستە بیکەیت تەنها وێنەیەک هەڵبژێریت و چەند چرکەیەک چاوەڕێ دەکەیت و دواتر پێویست ناکات هیچ بکەیت خۆی خودکارانە هەموشتێک دەکات لە کۆتایدا تەنها وێنەکە دادەبەزێنیت و تەواو.گەشەپێدەرانی وێبسایتەکە دەڵێن کە زیرەکی دەستکردیان تێدا بەکارهێناوە(Ai) کە ڕووی دواوەی وێنەکە دەست نیشان دەکاو خودکارانە لایدەبات ، بۆ چوونە نێو وێبسایتەکە کرتە لەم لینکە بکە: www.remove.bg

کتێبی ژنە نووسەرەکانی کورد بەڵاوکرایەوە

ئەم کتێبە تایبەتە بە ژنە نووسەر و وەرگێڕەکانی کورد.. کە بیست خانمی نووسەری باشوور و ڕۆژهەڵاتی کوردستانی لەخۆ گرتووە، کە ئەمانەن: "کوردستان موکریانی، شوکریە ڕەسوڵ، سۆزان جەمال، مەهاباد حەسەن، بەیان سەلمان، شیرین. ک، قینۆس فایەق، کنیز عەبدوڵڵا، گەلاوێژ خان، شیرین تایر، زێنەب یوسفی، کازیوە سالح، باران، چنار نامیق، چنوور نامیق، شلێر ڕەشید، نازەنین عوسمان، فەرزیە سالح، زارا ستاوەند، شیلان گەیلانی"بەداخەوە تا ئێستا سەبارەت بە ژنانی نووسەری کورد، کتێب و نووسین کەمە، ئەگەر کەسێک بیەوێ دەربارەی ژنانی نووسەر و وەرگێری کورد زانیاری وەچنگ کەوێ، هیچی بەردەست نییە.. لەکاتێکدا زانیاری زۆر باش لەبارەی ژنە نووسەرەکانی زۆربەی وڵاتانی دیکە بەردەستە، بۆ وێنە: ژنانی ئەمریکی، ئەروپی، فارسی، تورکی و عەرەبی.. ئەم کتێبە خانمە نووسەر و وەرگێڕە زیندووەکانی لەخۆگرتووە، بەمشێوەیەش وێستوومانە مۆدێل و ڕەوتی "زیندوو کوژی مردوو پەرست" بگۆڕین. ئەو نووسەر و وەرگێڕانەی لە سەرووی دە کتێبیان بڵاوکردۆتەوە لەچوارچێوەی کتێبەکەدا بوونی هەیە. ڕیزبەند و دانانی خانمە نووسەرەکان لەژێر بنەمای ژمارەی کتێبەکانیان دانراوە، کتێبەکانیشیان بەشێوەی ڕیزبەندی لەکۆنەوە بۆ نوێ دانراوە و ناساندن بۆ کتێبەکانین کراوە، هەروەها چەند کتێبێکی چەند نووسەرێک لەسەدەی پێشوو چاپکراوە و لەبازاردا نەماوە، لەبەرئەوە تەنیا ناوی کتێبەکەمان هێناوە و ناساندمان بۆی نەکردووە. هاوکات، بەشێک لە تێکستی نووسەر و وەرگێڕەکانمان داناوە، بۆ ئەوەی بە زمانی نووسینی ئەو خانمانە ئاشنابن. هەروەها ، ئەم کتێبە دەبێتە بەرگی یەکەم، لە داهاتوودا کار لەسەر بەرگی دووەمی کتێبەکە دەکرێ، کە چەندین خانمی دیکە لەژێر بنەمای بەرگی یەکەم لە بەرگی دووەم دادەنرێ.. ئەم کتێبە بە قەبارەی 16 بە 23، لە دووتوویێ 350 لاپەڕە لەلایەن زامدار ئەحمەد ئامادەکراوە و لە چاپخانەی چوارچرا–سلێمانی چاپکراوە.. سبەینێ لە سلێمانی لە کتێبخانەکانی ڕەهەند و چوارچرا، هەفتەی داهاتووش لەە هەولێر لە کتێبخانەکانی فێربوون و مەم و زین دەست دەکەوێ..لەلایەن ئەنجام ئەنوەر دیزاینی بەرگی بۆ کراوە..

وێنەی ئەو دیاندەیەی پێشتر رۆژنامەی خەبات لەگەڵ گولیزخان ئەنجامی دابوو

شاجوانەکەی شەترەنجی کازاخستان

لە نێو 300 لاوە هەلکەوتووەکە بەباشترین سەرۆکی داهاتوو هەڵبژێردرا

خەبات: هاوار مورتکەیی

گولیزخان ناخباییڤا گراندماستەرە بەناوبانگەکەی جیهان کە 7جار توانیویەتی ببێتە پاڵەوانی کازاخستان، لەنێو 300لاوە هەلکەوتووەکەی وڵاتی کازاخستان بەباشترین سەرۆکی داهاتوو هەڵبژێردرا.

ئەم پرۆژەیە کە بیرۆکەی سەرۆکی کازاخستان بوو لەپێناو دیاریکردنی پیشەیانەی لاوانی هەلکەوتوو پێشکەشی کرد و زیاتر لە 13هەزار لاو بەشداریان تێداکرد و پرۆژەکەش بریتی بوو لە گرنگی وەلامدانەوەی چەند پرسیارێک بەزووترین کات و لەرێگای تۆڕی گەیاندنی ئینتەرنێتەوە بە چوار قۆناغ بەڕێوەچوو، گولیزخان ناخباییڤا خانمە شەترەنجزانی کازاخستانی و هەڵگری بڕوانامەی گراندماستەر یەکێک بوو لەبەشداربووانی ئەو پرۆژەیە و دواجار لەنێو باشترین 300لاوی هەلکەوتوو توانی بەباشترینی پرۆژەکە دەربچێت.

گولیزخان لەپەراوێزی ئەو دەسکەوتەی ئاماژەی بۆ ئەوەکرد و گوتی: دەمەوێ ئەوە بڵێم کە من یاریزانێکی شەترەنج بووم بۆیە توانیم هەرچوار قۆناغ بەسەرکەوتووی ببڕم، چونکە شەترەنج ئەوە دەخوازێ کە بەخێرایی ببر بکەیتەوە و زاڵ بیت بەسەرخۆت تا بتوانی بڕیارێکی دروست بدەی، ئەم پرۆژەیەش ئەوەی دەخواست کە بەخێرایی بتوانی وەلامی دروست بدەیتەوە، بۆیە دەڵێم شەترەنج یارمەتیدەرم بوو لەبەدەستهێنانی ئەم دەسکەوتە کە تاماوم شانازی پێوە دەکەم.

جێی باسە رۆژنامەی خەبات لە ژمارە 4681ی رۆژی 12/11/2014دیمانەیەکی لەگەڵ ئەو شەترەنجزانە ئەنجامدا و مانشێتی ئەوکاتی دیمانەکە بریتی بوو لە (دەیەوێت ببێتە بەهێزترین ئافرەت لە جیهان).

راکیتیچ: ڤالڤێردی قسەم لەگەڵ ناکات

ئیڤان راکیتیچی یاریزانی هێلی ناوەڕاستی یانەی بەرشلۆنە نیگەرانی خۆی لەبەرامبەر بەشداری پێنەکردنی یارییەکانی ئەم دوایبە نیشاندا و پێی وایە کە ڕۆیشتنی لەو یانەیە زۆر نزیک بۆتەوە.

راکیتیچ لە دیمانەیەکی لەگەڵ رادیۆی کەتالۆنیا نیگەرانی خۆی لەبەرامبەر بێهیزی پەیوەندی لەگەڵ ڤالڤێردی ڕاهێنەر دەربڕی و رایگەیاند کە بارودۆخەکەی ئێستای بەدڵ نییە نازانرێت کە ئێتر تا چەند ئەو ڕاهێنەرە بەشداری یارییەکانی پێدەکات.

هەروەها راکیتیچ گوتی: ئێستا ڤالڤێردی قسەم لەگەڵ ناکات، هەموو ئامادەکان وام لێدەکەن کە ببر لە ڕۆیشتنی کەتالۆنیا بکەمەوە، چونکە ئەوەی بەرامبەرم دەکرێت مایەی قبوول نییە.

لیڤەرپوول پێشەنگی پریمەرلیگ قایمتر دەکات

سۆلین سلێمان

یانەی لیڤەرپوول توانی سەرکەوتن بەسەر یانەی لیستەر ستی بهێنێت بە تۆمارکردنی 4گۆڵی بێ وەلام، وتوانیان پێشەنگی پریمەلیگ زیاتر قایم بکەن.

هەر یەک لە یاریزانە بەرزیلییەکان توانیان خاڵی زۆر باش بۆ یانەکەیان تۆماربکەن، لە گێمی یەکەم دا فێرمینیۆ گۆڵی یەکەمی تۆمارکرد، دواتر لە خولەکی 78-74-71- هەر یەک لە یاریزان جەیمس میلنەر بە لێدانی سزا و فێرمینۆ و ئارنۆلدەوە توانییان 3گۆڵی دیکە بۆ یانەکەیان تۆماربکەن.

جێی ئاماژەیە لەم وەرزەدا لیڤەرپوول 9سەرکەوتنی لەسەریەکتری بەدەستهێناوە، خاڵەکانی بۆ 52خاڵ بەرزکردەوە، جیاوازەکەشی لەگەڵ یانەی لیستەر ستی بۆ 13خاڵ بەرزکردەوە، هەر ڕوەها ئەم سەرکەوتنەی لیڤەرپوول زیاتر بۆ لێهاتوویی ئارنۆلدی یاریزانە بەرگریکارەکەی دەگەڕێتەوە، کە ئاستێکی بەرزی لەم یاریەدا پێشکەشی کرد.

رۆنالدۆ دیۆکۆڤیچی فڕێری فڕین و پازدان دەکات

ئەو پارچە ڤیدیۆیەی کریستیانۆ رۆنالدۆی ئەستێرەی یانەی یۆڤی و دوڤاک دیۆکۆڤیچی تێنسزانی بەناوبانگ بڵاوکرایەوە کە بەیەکەوەن لە یەکێ لە هۆڵە وەرزشییەکان، کە تیایدا دەردەکەوێت رۆنالدۆ ئەو تینسزانە فێری ئەوە دەکات چۆن بفڕێت و پازبدات، بەتایبەتیش دوای ئەو گۆڵە بەناوبانگەی خولی ئیتاڵیا کە لەیانەی سامپەدۆریای تۆمارکرد.

ئەم پارچە ڤیدیۆیە زۆرترین بینەری هەبووە و چەند گرتەیەکی تێدایە کە رۆنالدۆ چەند جارێک دیمەنی فڕین و پازدانەکەی لەپێش دیۆکۆڤیچ دووبارە دەکاتەوە و ئەویش لاسایی دەکاتەوە و هەوڵی فێربوونی خۆی دەدات.

بۆ ڕێکلام کردن پەیوەندی بکەن بە:
0750 906 9595
یان ئیمەیڵی:
reklam@xebat.net
پەشی ئاگادارییەکان:
0750 588 1616

سەرنووسەر
سەلام عەبدوڵڵا
tel: 0750 445 9940 selam@xebat.net
0770 2969696
بەڕێوەبەری هونەری
شکار عفان نەقشبەندی
shkaraffan@gmail.com

خاوەنی ئیمتیاز
عەلی عەبدوڵڵا
سکرتێری نووسین
دڵشاد مستەفا وەسانی
dilshadmstafa@yahoo.com

KHABAT
info@xebat.net
www.xebat.net
Daily Newspaper Kurdistan - Iraq
Organ of KDP
Concessioner: Ali Abdulla
Editor-in-chief: Salam Abdulla

خەبات XEBAT
Sun.29. Dec. 2019 No: (5900)
ناونیشان: هەولێر- شەقامی سەرەکی مەسیف سەلاحەدین - بەرامبەر وەزارەتی پێشمەرگە . میدیا سەنتەر

باس لە چارەنووسی کوردی پەنابەر دەکات لە ئەڵمانیا

دیلان هەڵۆ بەرزنجی کارەکتەری سەرەکی فیلمی (دووبارە گەڕانەوە) بۆ «خەبات» دەدوێ

ساسان دەروێش - ئەڵمانیا

فیلمی دووبارە گەڕانەوەی ئازیزم، یەکێک بوو لە ڕیزبەندی هەڵبژێردراوی فیلمەکانی فیستیڤاڵی جیهانی دیکۆمێنتاری ئەمستردام کە لە دەرهێنانی هونەرمەندێکی ئەڵمانی و ناوەڕۆکی چیرۆکێکی پڕ لە تراژیدیای ڕاستەقینەی کوردێکە بەناوی شاباز لە تاراوگە دەگێڕیتەوە، کە کارەکتەری سەرەکی دیلان هەڵۆ بەرزنجەیە و خەڵکی شاری سلێمانیە ونیشەجێتی شاری بەرلینە، خوێندنی هەر لەو شارە تەواوکردوە و خاوەنی بڕوانامەی ماستەرە وەک ئەندازیارێکی کۆمپیوتەری ئابووری، هەروەک دیلان خۆی گوتی: بۆ بەشداریکردن لەو فیلمە، سەرەتا لە ڕێی هاوڕێیەکەوە داوای لێکرا وەک کوردێکی باشووری کوردستان کە خۆی یان بنەماڵەکەی پاشخانی پەنابەریان هەبێت، بۆ گێرانی ڕۆڵی شاباز، دیارە وەک کوردێک دەبوو کوردی و ئەڵمانی و ئینگلیزی بزانێ، لەیەکەم دیداری لەگەڵ ڕێژیسێرەکەدا، لە دوای خوێندنەوەی چیرۆکی فیلمەکە، دیلان پەسەندی کرد و دوای ماوەیەک پرۆڤەکردن بەسەرکەوتووی کارەکەی ئەنجامدا، دیارە ئەمەشی بۆ ئەوەکرد کە خزمەتە بەکورد وکوردستان لە ڕێگەی گێڕانەوەونیشاندانی چارەنووسی دڵتەزێنی کوردێکی پەنابەر بەهەست ونەستی خۆیەوە ئارەزووی بەشداری کرد، بەڵێ حەزوباوەڕی بەشداربوونەکەی لە کارێکی هونەری وگەیاندنی پەیامێکی کوردانەدا بەرجەستە بوون ئەمەش وایکرد دیلان بەعەشقێکی گەورەوە بەشدار بێت ، تائێستاش بەپێی ئێستا بۆتە قەڵای ڕاستڕەوە ڕادیکاڵەکان و حیزبی دژە بێگانە و ڕاستڕەوی، دوای هەوڵێکی زۆر و کێشەی لێک تێنەگەشتن، کوڕە بتڵێ شەراب دەگرێ بەدەستییەوە بۆ ئەوەی لەپاڵ کارتی تەلەفۆنەکەدا بیکرێ، دەمەقاڵێ بەردەوام دەبێت، تا لەناکاو 3 کەسی کەتەی زل دێنە پێشەوە و پەلاماری شاباز دەدەن و لێی دەدەن و بۆ ماوەی 25 خولەک بە داربکەوە دەیبەستنەوە تا پۆلیس دەگاتە جێ تاوانباران ناگیرێن، چونکە پۆلیس لە هەمان گرووپی ڕاستڕە و نزیکە و خەڵکی شارۆچکەکەش بەردەوام خۆپیشاندان و ناڕەزایی دەردەبڕن بەرامبەر بەدادگا و پۆلیس، لەسەر ئەو گازندەیەی لە 3 کەسەکە کراوە و داوای ئەوە دەکەن سزا نەدرێن، سەر ئەنجام هەروا دەردەچێ لە ژێر گوشاری خەڵکەکەدا دادگا بڕیاری بێتاوانی 3کەسەکە ڕادەگەیەنێ، بەم جۆرە چارەنووسی شاباز لە نێو خەڵکی ڕادیکاڵ و دەوڵەتی دیموکراتی و دادگای بێلایەن دا دەبێتە قوربانی و چ فریاد ڕەسێک لەو کوێرەوەریە ڕزگاری ناکات، بۆ نموونە سەرۆکی شارەوانی شارەکە، دەربارەی ناوەڕۆکی فیلمەکە گوتی : باس لە چارەنووسی کوردێکی پەنابەر دەکات لە ئەڵمانیا ، کوڕەکە ناوی شاباز بووە، باری دەروونی تاڵەکە نمایشت بکات، بەمشێوەیەش بۆ خەبات بۆمان دوا: دیلان هەڵۆ بەرزنجەی کە ڕۆڵی سەرەکی تیایدا گێڕاوە و لێدوان و شرۆڤە و هەڵسەنگاندنی هەمووان گەڵی سەرکەوتووانە توانیویەتی ڕۆڵی ڕاستەقینەی شابازی جوانەمەرگ و خودی ڕووداوە تاڵەکە نمایشت بکات، بەمشێوەیەش بۆ خەبات بۆمان دوا: دیلان هەڵۆ بەرزنجەی کە ڕۆڵی سەرەکی تیایدا گێڕاوە و نیگەران بەدواداچوون بۆ ئەوەی ڕووداوەکە بەشێوەیەکی دراماتیکی ژیانی کۆتایی دێت، شاباز ڕۆژێ بۆ کڕینی کارتێکی تەلفۆن دەچێتە مارکێتێک، بەداخەوە بەهۆی کێشەی نەژانی زمانەوە توشی ناڕەحەتی دەبێت، ئەو دەڤەرەی ئەوی بۆ نیگەردراوە، بەشی ڕۆژهەلاتی ئەڵمانیا جارانە، کە ئەڵمانیا هاتووە، بەداخەوە بەشێوەیەکی دراماتیکی ژیانی کۆتایی دێت، شاباز ڕۆژێ بۆ کڕینی کارتێکی تەلفۆن دەچێتە مارکێتێک، بەداخەوە بەهۆی کێشەی نەژانی زمانەوە توشی ناڕەحەتی دەبێت، ئەو دەڤەرەی ئەوی بۆ نیگەردراوە، بەشی ڕۆژهەلاتی ئەڵمانیا جارانە، کە نیگەران دەبێت بەو بارودۆخەو داوای دادگایی و گرتنی کەسەکان دەکات، کەچی خەڵکی شارۆچکەکە هێندە گوشار وهەڕەشە لە ناوبراو دەکەن، ئەویش لە ترسا تووشی شۆک و خەمۆکی دەبێت و خۆی لە کێشەکە دوور دەخاتەوە، دواجار شاباز ڕۆژێ، لە دارستانێک لە سەرما ڕەق دەبێتەوە و دەمرێ، ئەم حاڵەتی مردنە لە فیلمەکەدا نییە ، لێ ڕوو داو بەسەر هاتەکە ڕاستەقینەیە، هەروەها دیلان هەڵۆ بەرزنجەیی کارئەکتەری سەرەکی فیلمەکە لە دڕێژەی قسەکانی گوتیشی : تراژیدیای مەرگی شاباز ئاوێنەیەکی بالانمای کۆیرەوەری و بندەستی و نازار و ژانی نەتەوەکەیەتی دواجار مەرگی شاباز هەندێ وێژدان دەجوڵێنێ، لەوانە دەرهێنەری فیلمەکە (Mario Pfeifer) کە خۆی بە ڕەچەڵەک خەڵکی ئەو شارۆچکەییە وهونەرمەندە، ئەم ڕوودواوە بە قوڵی کار لە هەست ونەستی دەکات وفیلمێکی کورتی دیکۆمێنتاری بەناوی دووبارە وە لێ بەرهەم دێنێ، واتە دووبارە گەڕانەوەی ئازیزم، لە کۆتایشدا دیلان هەڵۆ بەرزنجەیی گوتی : پێش ماوەیەک لە بەرلین فیلمەکە نیشان دراو کۆمەڵێ گفتوگۆی گەرمی لەسەر کرا.

«شاباز لە نێو خەڵکی ڕادیکاڵ و دەوڵەتی دیموکراتی و دادگای بێلایەن دا دەبێتە قوربانی»

خانەقینیەکان کۆتا ماڵئاواییان لە پیری وێنەگرانی شارەکەیان کرد

خەبات: فاتمە قاسم حەبیب

گروپی ئەڵوەن گرافی کە گروپێکی مەدەنی ڕێگە پێدراوی سەربەخۆیە لە شاری خانەقین بە هاوکاری کۆمەڵێک ڕۆژنامەنووس و چالاکی مەدەنی و هونەرمەندانی خانەقین لە لەمبارەیەوە سەربەست بڕۆ بەڕپرسی بەشی چالاکی و ڕاگەیاندنی گروپی ئەڵوەن گرافی تایبەت بۆ خەبات وتی چۆاربیانی عەزیز پشتیوان گردبونەوە و کۆتا ماڵئاواییان لە حاجی سالح باجەلان پیری وێنەگرانی خانەقین کرد.

: زۆر بەداخەوە جەند ڕۆژێک پێش ئێستا پیاوە گەورە و خۆشەویستەکەی شاری خانەقین حاجی سالح شاجەلان پیری وێنەگرانی خانەقین کۆچی دوایی کرد ، ئێمە وەک گروپی ئەڵوەن گرافی بەهاوکاری کۆمەڵێک لە ڕۆژنامەنووس وهونەرمەند و چالاکی مەدەنی لە چواڕیانی مامۆستا عەزیز پشتیوان گرد بوینەوە و ماڵئاوایی خۆمانمان لە پیاوە مەزنەکەی خانەقین کرد، کە بەڕاستی حاجی سالح باجەلان نەک تەنها بۆ خۆی ئەرشیفی شار بوو بگرە میژووی خانەقین بوو ئێمەومانان زۆر شتی لێوە فێر بوین، جێگەی داخە کە لەدەستماندا ، هەمو خانەقین بەداخە بۆ حاجی سالح باجەلان .

من کوردم

نوێترین بەرهەمی پەرواز حسێن دەبێت

هەمزە سەرحان

خانمە گۆرانیبێژ "پەرواز حوسێن" ، بەمزووانە نوێترین گۆرانی خۆی بەناوی (من کوردم)بڵاوەدکاتەوە.پەرواز، لە هەژماری تایبەتیی خۆی لە تۆڕی کۆمەڵایەتیی (ئینستاگرام) لە ناو ستۆدیۆ لە کاتی تۆمارکردنی گۆرانییەکەی ڕوونکردنەوەیەکی بە شێوەی ڤیدیۆ بڵاو کردووەتەوە و نوسیویەتی"نوێترین گۆرانییم بە ناوی (من کوردم) تۆمار کردووە، گۆران سالح، تێکست و ئاوازی گۆرانییەکەی ئامادە کردووە".دەشڵێت"دڵنیام گۆرانییەکەتان بە دڵ دەبێت، چونکە کەسانی شارەزا و خاوەن ئەزموون کاری بۆ گۆرانییەکە کردووە".پەرواز حوسێن، هاوسەری هونەرمەند گۆران سالح، چەند کارێکی هونەرییان پێکەوە بڵاو کردووەتەوە، لە هەرێمی کوردستان و وڵاتە عەرەبییەکاندا هەواداریکی زۆری هەیە.

دایکی 10 کوڕە و حەزی لە کچێکە

دوای ئەوەی بوو بە خاوەنی 9 کوڕ ئەو ئافرەتە ئێستا دووگیانە و چاوەڕوانی منداڵی دەیەمی دەکات. ناوبراو تا ئێستا نازانێت، کە منداڵەکەی کوڕە یان کچ، بەڵام بڕیاریداوە تا نەبێتە دایکی کچێک واز لە منداڵ بوون بێنێت.